National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L.

B103:1415

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 24 (3041) XXXIII aastakäik | Teisipäeval, 27. märtsil 1984 — Tuesday, March 27, 1984 | Üksiknumbri hind 70 senti

Tshernenko näitab oma nägu

Andropovi all „kannatanute" rehabiliteerimine käigus — Altkäemaksud uuesti kasutusel

MOSKVA — Moskvas on märgata uuele juhile omaseid ilminguid, korruptsioon, mida eelmine juht Juri Andropov katsus karmilt maha suruda, on jälle pinnale tõusnud ja Tshernenko on loobunud mitmest eelmise juhi all maksma pandud reformist.

Mehed, kes Andropovi poolt partei komiteedest välja puhastati on uuesti tagasi võetud, Brezhnevi aegne politseinike altkäemaksuga äraostmine on jälle tagasi tulnud. Tshernenko Moskva olevat väga kiiresti taastamas kergesti võetavat elulaadi.

Enam ei peatata jalutajaid ja motoriste miilitsa poolt töötundidel ega küsita, miks nad ei tööta riigi heaks;

töödistsipliini nõue, mis Andropovi ajal kehtima hakkas on äkki lõdvaks muutunud.

Kuigi 1. jaan. hakkasid kehtima raskemad karistused liikluseeskirjade rikkumisel, korraldab miilits need väikse altkäemaksuga!

Ka on mitmed uurimisel olevad süüasjad lõpetatud, kus põhjuseks oli korruptsioon. Nii on osaliselt rehabiliteeritud endine siseminister Mihhail Schelohhov, kes on Tshernenko naaber ja lähedane sõber, pärast mõneajalist avalikkusest eemalolekut ühes provintsis, kuna ta oli omanud siseministrina väga kapitalistliku elulaadi ja muretsenud riigilt mitu Mercedes-Benzi. Schelohhov oli Leonid Brezhnevi sõber ja esimesi Andropovi ohvreid, kes heideti välja kommunistliku partei keskkomiteest.

Head uudised uue juhi tulekul oli ka seltsimees Trigubovil,

kes kaks aastakümmet oli N. Liidu sisekaubanduse osakonna juhiks, kelle ülesanne oli kaupade jaotamine, kaasaarvatud autod.

Ka tema oli jäänud Andropovi silma alla korruptsiooni pärast. Süüdistus tema vastu lõpetati ja ta lasti nüüd suure pidustusega pensionile.

Nii on paljudel ootused, et Tshernenko uuendused võiksid ulatuda N. Liidu pimedama nurgani, mis on põhjustanud võimatuid kuuldusi ja mõned neist on tõeks osutunud. Üks kuuldus oli, et endine Moskva kuulsa toiduainete kaubamaja Gastronoom nr. 1 direktor, kes mõisteti varguse ja korruptsiooni pärast surma, on elus, kuigi kohtuotsus tulnuks ammugi täita, aga haige Andropovi seljataga võis mõne käsu ka täitmata jätta. Ta avastati viieaastast vangistust kandmas.

Veel olevat raske mõista Brezhnevi-aegsete ametimeeste rehabiliteerimist, aga Brezhnevi nime ümber on hakanud tekkima sära. Nii on Brezhnevi lesk Victoria ja tütar Galina,

kes olid avalikkusest eemal peale abikaasa ja isa surma 1982, võtnud osa 8. märtsil peetud Naistepäeva ballist, kus Anna Tshernenko oli peoperenaiseks.

Kümme päeva varem nad olid võtnud osa Moskva Internatsionaalse Naiste klubi koosviibimisest, mis peeti Hiina saatkonnas. Mõlemal sündmusel nad olid aukohal.

Olevat siiski vara teha kokkuvõtet, et Andropovi poolt algatatud antikorruptsiooni kampaania oleks täiesti lõpetatud. Veel on seltsimees Antov, endine Moskva keskse autode agentuuri direktor ja tema kolleeg Trigubov eeluurimise all soosimise pärast välismaiste autode jagamisel. Ja üht gruppi töölisi, prantslaste poolt ehitatud luksushotellis Cosmos, on süüdistatud pesu, tv-aparaadi, köögivarustuse ja isegi vasest uksekäepidemete varguses. Veel ei saa siiski öelda, et sellelaadiline „vabadus" oleks igale ühiskonnaklassile lubatud.

T.E.S. Täienduskool tähistas E. V. 66. aastapäeva, mil anti ka kooli esimese poolaasta hinded ja lõpetajaile rinnamärgid. Pildil vasakult koolijuhataja Henn Ründva, õpetajad Hella Leivat ja Ene Lüdig, kes asetab kuuenda klassi õpilasele Trina Lätele kooli rinnamärki. Foto: Vaba Eestlane

Toronto Eesti Maja näitusesaalis

K. K. „PALLAS'e" 65. a. juubelinäitus

31. märts ja 1. apr. 1984

H. Nõu Lauri auhinna laureaadiks

Alates 1968. aastast haldas Eesti Kultuurifond Enniu-nimelist noorsookirjanduse auhinna fondi, millest kümne aasta jooksul anti igal aastal sajadollariline auhind kas mõnele vastava zhürii poolt valitud noorsooraamatule või noortele soovitatud ilukirjanduslikule teosele.

Kui nimetatud fondi summad lõppesid, annetas Eesti Kultuurfondi esimees Villi Kangro koos abikaasa Virvega oma Vietnamis langenud poja Lauri mälestuseks summa noorsookirjanduse auhindamise jätkamiseks.

Sellest uuest fondist sai esimesena auhinna Rootsis elunev kirjanik August Mälk oma ulmekirjandusse kuuluva novellikogu „Projekt Victoria" eest, mis ilmus 1978. aastal.

Auhind 1979. aastal ilmunud teose eest määrati samuti Rootsis elunevale autorile Gustav Ränkile tema memuaarteose „Sest ümmargusest maailmast" eest.

Noorsookirjanduse auhinna laureaadiks 1980. aastal ilmunud teose põhjal sai Wales'is elunev Helgi Õpik oma romaani eest „Trooja väljadel".

Vastava teose puudumise tõttu jäi auhind välja andmata 1981. ja 1982. aastal.

Lauri-nimeline noorsookirjanduse auhind 1983. aasta eest otsustati anda Helga Nõule tema romaani „Pea suu" eest.

Zhürii — koosseius mag. Mall Jürma, dr. Viktor Kõressaar ja kirjandusteadlane Eti Sirg — määras auhinna Helga Nõule järgmise põhjendusega:

Raamat kannab alapealkirja „Raamat noortest ja noortele", on aga midagi palju rohkemat. See on lühiromaan kahekümnenda sajandi kaheksakümnendate aastate noorsoost

ja ennekõike eesti noorsoost ühel maal, mis ei ole mitte nende vanemate sünnimaa.

See eriprobleem võimaldab autoril veelgi sügavamalt haarata ja käsitella nooruki küpsemise üldinimlikku probleemi 20. sajandi linnastunud ühiskonnas. Psühholoogiliste motiivide lahkamine ja novellilaadiline lõpplahendus lisavad raamatule köitvat värskust.

VES

USA lennukitekandja põrkas kokku N. Liidu allveelaevaga

WASHINGTON — USA lennukitekandja „Kitty Hawk" ja aatomienergia jõul liikuv N. Liidu allveelaev põrkasid pimedal ööl kokku Jaapani meres ilma, et kumbki laev saanuks suuremaid kahjustusi.

Teated 80.000-tonniselt lennukitekandjalt, mil on 5000-liikmeline meeskond, ütlevad et õnnetusjuhtumil ei saanud keegi vigastada. Allveelaeva suurus on 5000 tonni ja see kuulub N. Liidu Victor-1 klassi, millise rünnakallveelaeva meeskonna suuruseks on 90 ja lahingutugevus 18 torpeedot. USA ametivõimud ütlevad, et hiiglaslik USA laev „värises" kui ta põrkas kokku allveelaevaga.

CBS uudistes teatati Washingtonist, et allveelaev oli olnud „surnult vees" ja seda valvati teise N. Liidu laeva poolt.

„Kitty Hawk" oli ka olnud lähedal, et „vajaduse korral" anda allveelaevale abi,

kuid N. Liit mitte kunagi ei aktsepteeri võõraste abipakkumisi.

Kokkupõrge oli Jaapani meres 241 km Lõuna-Koreast, kui laev sõitis 15-sõlmelise kiirusega Kollase mere poole. Vahejuhtumist teatati kohe ka president Reaganile.

Pole teada, kas lennukitekandja jooksis allveelaevale või allveelaev lennukite kandjale otsa.

kuid „süü võivat olla allveelaeval", olenedes teeandmise õigusest ulgumerel.

Ühest allikast siiski teatakse, et allveelaev põrkas lennukitekandjaga kokku, kui ta tõusis veepinnale.

Pärast kokkupõrget allveelaev liikus pikkamisi omal jõul eemale põhja suunas ja ühines N. Liidu ristleja „Petropavlovskiga". Allveelaev teati olevat jälginud lennukitekandjat pikemat aega, mis oli võtnud osa „Team Spirit 84" ühisest laevastiku manöövreist Lõuna-Koreà laevastikuüksustega.

Vahejuhtum on siiski tekitanud piinlikkust USA-le, et kuidas tänapäeva moodsa tehnoloogia juures võidi nii hooletud olla

ja mitte üksi laeva, vaid ka 5000 mehe elu manöövrite olukorras tähelepanuta jätta.

Pentagoni kõrgem ametnik katsus selgitada, et olnuks sõjaolukord, siis poleks saanud sellist juhtuda, aga praegu on maailmas rahuaeg.

Vastuhakk Afganistani sõjaväes

Väejooksu läinud sõdurid ühinevad partisanidega

NEW DELHI — 60 afgaani sõdurit said surma ja sajad läksid väejooksu protestiks nende pikendatud sõjaväeteenistuse pärast, on saadud andmeid Lääne diplomaatidelt.

N. Liidu toetusel võimul püsiv Afganistani valitsus, teatas 8. märtsil, et afgaanide sõjaväeteenistuse aega pikendati praeguse kolme aasta asemel neljale. 80 sõdurit läksid väejooksu 8. diviisi peakorterist, võttes endaga kaasa veokid ja relvad.

Samal õhtul afgaanide ohvitserid ja sõdurid võitlesid üksteisega ühel sõjalisel postil Riskoris, afgaanide pealinnas Kabulis, mis põhjustas 60 surmaohvrit.

Pärast võitlust 60 sõdurit deserteerusid Riskori postilt ja 48 sõdurit, kes kuulusid Kabuli lennuvälja kaitseüksusse läksid väejooksu,

samuti 122 sõdurit Kabuli ülikooli piirkonnast.

Pooled Deh Sabz sõjaväepostist Kabulis deserteerusid, kuid diplomaat polnud teadlik meeste arvust. 30.-000-mehelist afgaanide armeed toetavad 105.000 N. Liidu sõdurit, võideldes koos 100.000 partisani vastu, kes püüavad kukutada president Babrak Karmali marksistlikku rezhiimi. Karmal pandi selle-le kohale Moskva poolt organiseeritud ülestõusuga 1979.

Afgaanide armee on tõsiselt kannatanud väejooksu mineku tõttu ja sageli on need sõdurid deserteerumisel ühinenud partisanidega.

Sõjaväeteenistuse aega olevat pikendatud selleks, et tugevdada armeed, tehes ettevalmistusi suuremaks võitluseks,

kui lumi sulab Afganistani mägestiku piirkonnas.

Samal ajal Deutsche Presseagentuur teatas, et Lääne diplomaadid on öelnud, et N. Liidu poolt toetatud rezhiim on teinud ümberkorraldusi ja puhastusi sõjaväe juhtkonna tähtsamail kohtadel.

Parlamendivalimised Iisraelis

JERUUSALEMM — Iisraeli peaminister Yitzhak Shamir otsustas anda alla parlamendi survele ja kuulutada peatselt välja valimised, mis võiksid lühendada tema peaministri kohal oleku aega. Shamir on katsunud kohta säilitada, kuid on kaotanud parlamendis enamuse.

Lääs ei tohi teha järeleandmisi

WASHINGTON — USA presidendi strateegiliste jõudude komisjon on toetanud tuumarelvade kontrolli läbirääkimisi N. Liiduga, aga öelnud, et liiga suur relvastuse vähendamine võib suurendada sõjaohtu.

Komisjon ütles, et vaevalt relvastuse kontroll võiks inimkaotusi vähendada, sest ainult vähene arv tuumarelvi on vaja tsiviilelanike hävitamiseks. Kuid katsudes mõlemal pool oma arsenali vähendada teatud „kindla arvuni" võivat tuua ebastabiilsust, mis omakorda võivat viia tuumarelvade konfliktini.

Prantsuse president Francois Mitterrand arvab, et N. Liit tahab varsti jälle alustada relvastuse kontrolli üle läbirääkimisi,

aga tema ja president Ronald Reagan mõlemad nõustusid, et Lääs ei võiks teha mingeid kontsessioone neid läbirääkimise laua taha meelitamiseks.

Mitterrand viibis Ühendriikides ja oli kaks päeva läbirääkimistel Washingtonis, kus ta ennustas võimalikku paranemist praeguses „külmas kliimas" Ida-Lääne suhetes, aga ta ütles, et see võib nõuda aega.

Läbirääkimiste ajal Valges Majas

Reagan pakkus prantsuse astronaudile võimalust USA maailmaruumisõidukis kaasasõitmiseks tuleval aastal,

millise pakkumise Mitterrand põhimõtteliselt vastu võttis.

Egiptus hoiatas Liibüat

KAIRO — Egiptuse president Hosni Mubarak hoiatas Liibüat, et Egiptus ei jää mitte kõrvaltvaatajaks, kui tema oma riigi või Sudaani piiri Liibüa poolt rikutakse. Egiptus, USA ja Sudaan süüdistavad Liibüat Sudaani linna Omdurmani pommitamise pärast N. Liidus valmistatud Tu-22 pommitajaga.

TES Lasteaia

MOENÄITUS KOHVILAUAGA

pühap., 8. apr. kell 2.30 p.l.

Toronto Eesti Maja suures saalis.

Pääsmed eelmüügil $5.—, kohapeal $6.—

Eelmüük toimub Eesti Majas laupäeva hommikuti

TERR „KUNGLA"

MAI-BALL

laup., 12. mail 1984 Casa Lomas

Miss Kanada ESTO '84 valimine

Õhtusöök veiniga ☆ Tants ☆ Eeskava

Piletite tellimine tel. 482-0217

Pileti hind $35.— isikult, noored alla 23. a. $27.50

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aasta $51.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $65.—, poolaastas $35.— ja veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD üks toll ühel veerul: kuulutuste küljel $4.75, tekstis $5.—, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Grupp Virginika valla eestlasi oma vallavanemaga EKN väliskülaliste vastuvõtul Eesti Majas. Pildil vasakult Enn Kiilaspea, Johannes Säägi, pr. Smockum, Aita Niitenberg, EV aupeakonsul Ilmar Heinsoo, vallavanem Ken Smockum, Ava Kiilaspea, Arvo Niitenberg, Õie Kuris ja Eino Kuris.

Foto: Vaba Eestlane

Kommentaar

Kangem kui oopium

Vancouveris peetud Maailma Kirikute Nõukogu (WCC) konverentsi kohta kirjutab pastor Gene Vosseler, Kaliforniast:

„ . . . Vancouveris oli tõe hääl vaikne, kui mitte surnud . . . Konverentsil domineerisid Nõukogude Liidu ja Kolmanda-Maailma toetajad, kes seletasid et Ühendriigid on kogu kurja juur rahvusvahelises elus . . . Ameerika on süüdi, kuna püüab Nikaraagua valitsust maha murda, ajaloolist pööret Salvadoris takistada ja toetab Guatemaala vägivaldset militaarreezhiimi . . . Konverents lükkas tagasi nõude, et Nõukogude Liit oma väed Afganistanist välja tooks. Võitis teine ettepanek, mis lubas Nõukogude vägedel sinna jääda seni, kuni üldine poliitiline lepe on saavutatud — see tähendab kuni vabadusvõitlejate likvideerimiseni. Et see aga kiiresti teostuks, selleks nõuti relvaveo lõpetamist Afganistani mässulistele . . . Milline farss! Milline vabaduse ja õigluse mõnitamine! . . . Konverents keeldus arutamast inimõiguste olukorda Nõukogude Liidus . . . Ei midagi Poolast. Ei midagi paavsti mõrvakatse seosest KGB-ga. Ei midagi Nõukogude ja Kuuba vägede tegevusest Aafrikas . . .“

„Millal ometi kristlased ärkavad üles ja lõpetavad raha kogumise sellele organisatsioonile, mis jagab toetusi terroristidele? Millal hakkavad kristlased nõudma, et nende õpetajad ja kirikud ei toeta organisatsiooni, mis teeb kompromisse Kurjaga, mis moonutab põhilisi väärtusi ja mis solvab tõelist usku, mida õpetas Jeesus Kristus?“

Publ. Forum. Daily News (LA).

Ajakirjanduses on palju näiteid vaimulikest konverentsidest, samuti nende tegevuse kriitikat. WCC näib sammuvat kindlat rada — õhutab maailmas kapitalismivastast revolutsiooni, käsikäes kommunistidega. Kuid ühelgi maal ega üheski riigis pole WCC tegevusele piire pandud ei riigi ega koguduste poolt. Riik, kui ka koguduseliikmed on olnud paralüseeritud pieteetlikust tabust. Kirik on puutumatu, nagu lehm Indias.

Nüüd — üks väike ärapõlatud maa, kauges maailmanurgas — seal sünnib midagi!

Lõuna-Aafrika Vabariigi (LAV) kohtunik C.P. Eloffi nimeline komisjon koostas 450-leheküljelise teose Lõuna-Aafrika Kirikute Nõukogu (SACC) tegevusest ja esitas selle rapordi LAV parlamendile, soovitustega — kuulutada disinvesteerimise propageerimine kriminaal-kuriteoks ja võtta SACC majandus-finantsiline tegevus riigi järelevalve alla.

See oli vapustav sündmus ja LAV vaba ajakirjandus reageeris sellele, — oli pooldajaid ja vastaseid. SACC peasekretär piiskop Desmond Tutu levitas disinvestmendi mõtet ja tegi LAV-vastast propagandat välismaadel. Valitsus tühistas tema välisviisa hiljem, kuna rahvusvaheline disinvestmendi propaganda mõju viiks LAV majanduse suurtesse raskustesse.

Ja näib, et LAV-vastane propaganda on ikka ja alati edukas. Mõned istitutsioonid Austraalias ja Hollandis, Ameerikas (Washingtoni linn), Inglismaal (BBC) ja mujalgi on SACC üleskutsele järgnenud. Kanadas, Kingstoni ülikooli üliõpilaskond pani „Bank of Montreal“ vande alla, sest sel pangal oli sidemeid LAV-ga. Nüüd — igaüks, kes tegeleb ükskõik milmoel selle neetud pangaga — see kantakse „musta nimekirja“! See on üliõpilaste ettevõte — võrdleme nüüd sellega Washingtoni linnavalitsuse samasuguse otsuse jõudu!

Osa LAV ajakirjandust süüdistab SACC-i, et see on valinud apartheidi vastu võitlemiseks revolutsioonilise- ja vägivallatee, mitte evolutsioonilise, millel liigub samm-sammult LAV valitsus. Teine ajaleht leiab, et SACC diskrediteerib riiki, politseid ja sõjaväge — seega edutab seaduse- ja korralagedust.

Eloffi raport ütleb muuseas: „Kui üks vaimulik organisatsioon, nagu SACC on, sekkub sel määral poliitikasse, siis ta peab leppima,

(Järg lk. 3)

Imaginaarne neutraalsus

Moskva välispoliitika kujundamisel mängib silmatorkavalt suurt osa rahvusvaheliste intriigide kudumine, eriti aga läänеriikide vahele vaenu, viha ja arusaamatuste külvamine. Selle poliitika — kui selliseid insinuatsioone üldse poliitikaks tituleerida — rakendamisel kasutatakse väga mitmesuguseid ja varieeruvaid võtteid, jagatakse ülesandeid võimalikult paljudele inimestele ning tehakse suuri pingutusi selleks, et vaenu külvamise aktsioon oleks näiliselt nagu läänemaailmas tekkinud spontaanne rahvaliikumine ning et sellel ei ole midagi tegemist Moskvast Läände külvatud ja siinsetele inimestele sissesöödetud inspiratsiooniga.

Aktsioonide teadlikeks suunajateks-organiseerijateks Läänes on vene diplomaadid ja paljudes Lääne organisatsioonides tegutsevad Moskva agendid, kellele liitub suur vägi ideoloogilisi kaasajooksikuid, maiivseid maailmaparandajaid, maailmarahu eest võitlejaid, tuumarelvade vastaseid ja paljudesse teistesse kategooriatesse kuuluvaid aktiivseid isikuid, kes ei suuda või ei taha aru saada suurest ohust, mis ähvardab kogu maailma praeku idast.

Andropovi valitsemise perioodil tegi Moskva kõik selleks, et Läänes üles kihutada avalikku arvamust Lääne-Euroopasse ülesmonteeritavate ameerika Pershing 2 ja tiibrakettide vastu, mis olid mõeldud tasakaalu saavutmiseks N. Liidu Euroopa piirkondades ülesseatud ja Lääne-Euroopa suurlinnadele suunatud SS-20 rakettide vastu. Organiseeriti suuri demonstratsioone ja meeleavaldusi, mis toimusid Läänes tegutsevate sõjavastaste organisatsioonide sildi all, kuid tegelikult kandsid KGB ja Kremli poliitbüroo heakskiidu templit. Andropovile oli tema surivoodil vist kõige suuremaks pettumuseks, et kogu see põhjalikult planeeritud ja üksikasjaliselt ettevalmistatud kampaania jooksis liivale, kuna Lääne-Euroopa riigijuhid eesotsas Lääne-Saksamaa kantsleri Helmut Kohl'i ja Briti peaministri Margaret Thatcheriga ei lasknud end nendest demonstratsioonidest, mida tõhustati Moskvast pidevalt väljasaadetud ähvardustega, heidutada.

Kuid rakettide-vastase kampaania ebaõnnestumine ei ole võõrutanud venelasi oma intriigide poliitikast ja viimasel ajal näeme sellel pinnal erilist aktiivsust Ühendriikide ja Kanada vahele vaenu külvamiseks. Ametlikult ei ole antud andmeid kui suurel määral Kremli käsi oli mängus kanadalaste üleskütmisel ameerika tiibraketi katsetamise nurjaajmiseks Kanada territooriumil ja õhuruumis, kuid kõiki neid kombinatsioone arvesse võttes ja neid vihavalanguid jälgides, millega rünnati Torontos asuvat tööstust, kus valmistati tiibraketi osi, võib oletada, et kogu selle kampaania algatajate jäljed viivad jällegi Moskvasse.

Kui tiibraketi esimesed katsed, vaatamata „rahuarmastajate“ protsessidele, Kanadas ikkagi aset leidsid, siis võeti Moskvas peale täiesti uued ja eriti tugevad propagandanoodid. Nüüd pidas Tass vajalikuks juba avalikult Kanadat hoiatada, et Kanada territoorium muutub tuumasõja hävitustöö objektiks, kui Kanada valitsus järele annab Pentagoni nõudmistele tiibraketi katsete jatkamiseks. Tassi tugevasõnalise ähvarduse eesmärk on selge: kanadalasi tahetakse hirmutamisega üha suuremal arvul mobiliseerida tiibraketi katsetamise vastaste ridadesse.

Tassi hirmutamise kampaanial võib olla teatud mõju, kuna Kanadas leidub isegi mõjurikkaid poliitikuid — tavalistest inimestest rääkimata — kes ikka veel usuvad tuumasõjast vabadesse tsoonidesse ja neutraliteedipoliitikasse. Kõik suuremad sõjad on näidanud, et elu ja surma peale käimas olevas võitluses ei hoolita neutraliteedist ega varem sõlmitud lepingutest. Me teame, et Balti riigid ajasid ranget neutraliteedipoliitikat, kuid langesid sellele vaatamata kommunistliku Venemaa kallaletungi ohvriks. Hitleri Saksamaa vallutas ühe neutraalse riigi teise järele ning okupeeris lõpuks ka Norra. Rootsi pääses ainult hädavaevu Norra saatusest, lubades saksa sõjaväerongidel läbi oma territooriumi sõita, mis ei olnud kaugeltki kooskõlas tema neutraliteedipoliitikaga.

Ja mis õigus oli N. Venemaal Ungari ja Tshehhoslovakkia okupeerimisks või oma okupatsioonarmee saatmiseks Afganistani, kus juba mitu aastat käib kohaliku elanikkonna julm hävitamine? Või mis alustel opereerivad vene allveelaevad Rootsi rannikuvetes, kuigi Rootsi on kuulutanud end neutraalseks ning ei ole liitunud NATO-ga? Kas on mõeldav, et Rootsi territoorium ja rannikuveed jääksid tulevases sõjas puutumatuks kui venelased juba nüüd rahu ajal Rootsi rannikuskäärides oma luure- ja muid operatsioone teostavad?

Kanada oleks väga naiivne kui ta arvaks, et ta jääb tulevases sõjas puutumatuks kui ta enda „neutraalseks“ kuulutab. Oma strateegilise asendi tõttu jääb Kanada paratamatult kahe suurvõimu vahele ning mida varem ta realistlikult ja soovunelmaid maha mattes oma tulevikule mõtleb ja koostöös Ühendriikidega oma riigi piiride kaitsmisele ja kindlustamisele asub, seda suuremad võimalused on tal sõjalise kokkupõrke ärahoidmiseks kaasa aidata ning võimaliku sõja korral venelaste kallaletungidele edukalt vastu astuda. Valikuvõimalusi siin ei ole ning Kanada poliitikute ja massimeediumide primaareks ülesandeks oleks see olukord rahvale — kuigi see võib tunduda ebameeldivana — selgeks teha.

K. A.

„VABA EESTLANE“ on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

USA õpetajate „valgustuslik tegevus“

Film tundmata sõjast esitatakse samasugusena N. Liidus

Viimastel aastatel on USA National Education Association (NEA) sattunud paljude oma liikmete tule alla, kuna seda süüdistatakse, et nad levitavad N. Liidu propagandat USA-s ja katsuvad mineerida Ameerika antikommunistlikke kaitsepüüdlusi Ladina-Ameerikas.

Nii on NEA toetanud 20-osalise tv-seeria „The Unknown War“ (Tundmatu sõda) esitamist, mida nimetatakse „dokumentaalfilmiks“ II maailmasõjast ja mida saadeti edasi USA tv-jaamade kaudu. Film oli ettevalmistatud N. Liidu filmitegijate poolt ja üle piiri viies „valgeks pestud“ kommunistide aktsioonidest enne ja sõja ajal.

Propagandatoon anti sellele juba seeria alul, deklareerides et 1930-ndais aastais N. Liidu elu oli paranemas.

Kommunistide käendusel tehtud dokumentaalfilm ei lausunud sõnagi Stalini brutaalsest *puhastusest*, vangilaagreist ja pealesunnitud kolhoseerimisest,

mis tõi surma ja ametist tagandamisi miljoneile inimestele N. Liidu poolt okupeeritud territooriumeil.

Üks kooliõpetaja kirjutas sel puhul märgukirja oma ametiühingule, osutades et filmiga surutakse peale kommunistlikku propagandat. Ta kirjutas ühes Bostoni ajalehes:

„Kui õpetaja, NEA liige ja N. Liidu poolt okupeeritud leedu põgenike poeg, ma olen vihane, et minu organisatsiooni poolt toetati N. Liidu aspektis nähtud ajaloo üleriigilist levitamist.

Leedut, Lätit ja Eestit ei nimetatud selles filmis kui iseseisvaid riike, millised ebaseaduslikult võeti jõuga 1940. aastal.

Seeriad vägistamisist Ukrainas, mida kirjeldati kui Ukraina „vabastamist“, juures ei nimetatud, et punaarmee oli brutaalsuselt võrreldav natside sõjaväega. Iga tunnipikkune osa „õigustas“ suuremaid N. Liidu agressiooniakte, mis lisati NEA/Massachusetts Teachers Association käendatud programmile.“

Ka Tom Buckley kirjutas New York Times'is, et NEA käendatud seeria oli „pehmemat sorti propaganda, aga mitte katse anda edasi ajaloolist tõde“. Midagi ei kinnita seda selgemini, kui asjaolu, et see film tuleb näitamisele N. Liidu televisioonisaates muutmata kujul.

See pole üllatuslik, sest NEA on viimastel aastatel demonstreerinud „sõgeduseni armumist“ N. Liidusse.

International Relations Office of NEA juhib õpetajate vahetamist Educational and Scientific Worker Union of the USSR'ga,

tuues punased „haridusala töötajad“ USA-sse ja saates ameerika haridustöötajaid raudeesriide taha,

kus neile antakse „punase vaiba“ vastuvõtt totalitaarsete õpetajate kollektiivide poolt ja pestakse nende ajud puhtaks nõukogude „tarkuse“ vastuvõtmiseks.

Kui ühel juhul NEA tahtis USA-sse tuua Kuubalt õpetajaid samasuguses vahetussüsteemis, siis USA välisministeerium ei andnud neile sissesõidu viisat. Seda aga pole rakendatud N. Liidust ja Ida-Euroopast tulevate kommunistlike „haridustöötajate“ osas.

NEA on katsunud blokeerida USA antikommunistlikku kaitset Ladina-Ameerikale. NEA oli nende gruppide hulgas, kes käendasid El Salvadori vasakpoolset valitsusevastast tegelast Talio Mendozat üleriigilisele kõnereisile USA-sse.

Kaaskäendajaks oli Committee in Solidarity with the People of El Salvador (CISPES) grupp, kes on organiseeritud N. Liiduga seotud vasakpoolsete agitaatorite poolt.

Teine NEA märklaud on Guatemaala. NEA on soovitanud, et USA Kongress keelustaks relvade müügi revolutsioonikeerises kannatavale Kesk-Ameerika riigile, mis on N. Liidu liini pidaja.

NEA välispoliitiline liin on kaugel hariduslikust tööst millega kooliõpetajad peaksid tegelema. Aga see ei tee muret NEA-le, kes jätkuvalt surub edasi punasel liinil ilma midagi küsimata.

Ingliskeelne raamat Jüri Kukest

Veebruaris 1984 ilmus müügile Rein Taagepera uus raamat „Softening Without Liberalization in the Soviet Union: The Case of Jüri Kukk“. Rein Taagepera on ühiskonnateaduste professoriks ja poliitteaduse osakonna juhatajaks University of California Irvine'i harus.

Raamatu esimene pool esitab Jüri Kuke eluloo seni-avaldamata üksikasjus, tänu jutuajamistele inimestega, kes temaga ülikoolis kokku puutusid või samas majas elasid: lapsepõli, õpingud, sõjaväeteenistus ja komparteisse värbamine, tegevus keemikuna Tartu ülikoolis, väljaastumine parteist ning sellele järgnenud repressioonide ja Kuke enda vastusammude ahel, mis lõppes enneaegse surmaga Vologda vanglа haiglas. Eluloo raames on antud ka lühiülevaade kaasaegsest eesti ajaloost.

Teine pool raamatust on analüütilisem. Vastukaja Kuke surmale Eestis ja üle maailma pole mitte ainult kirjeldatud, vaid ka võrreldud vastukajale mõnedel muudel puhkudel nagu Bobby Sands'i surm Iirimaal ja Steven Biko oma Lõuna-Aafrikas. Eesti kirjandusest on samas seoses vaadeldud Kitzbergi näidendit „Enne kukke ja koitu“ ja Krossi romaani „Keisri hull“.

Sarnasused Biko ja Kuke surma vahel viivad pikema võrdluseni Lõuna-Aafrika ja N. Liidu repressioonisüsteemide vahel ja phühho-poliitilise küsimuseni:

mis eraldab märtreid hulludest? Lühiülevaade Mart Nikluse ja teiste eesti erimeelsete tegevusest 1980-ndail aastail lõpeb selle liikumise iseloomustamisega, võrreldes leedu ja vene dissidentlusega.

Uurimuse lähtepunktiks oli Jüri Kuke eluloo täpne jälgimine ja kaardistamine, kasutades süstemaatiliselt kõiki saadavalolevaid dokumente ja suulisi ning kirjalikke allikaid. Ootamatult toob see aga esile palju laiema küsimuse, mis väljendub raamatu pealkirjas. kas N. Liit on viimasel aastakümnel muutunud veelgi vähem liberaalseks oma põhimõtetes (võrreldes Hrushtshovi ajastuga), samal ajal aga pehmemaks ja kõhklevamaks nende teostamises? Pikk ebajärjekindlate sammude rida viisis, kuidas N. Liidu võimud kohtlesid Kukke (aga ka mitmeid teisi erimeelseid) annab aluse selleks küsimuseks, mille järeldused ulatuvad kaugele nii N. Liidu sise- kui ka välispoliitika hindamisel. N. Liidu sees tähendab see rohkem ebakindlust, repressiooni ja uut protesti. Väljaspool tähendab see ebajärjekindlamat N. Liidu hoiakut, mis tõstab ohtu maailmarahule. Rein Taagepera esitab ka võimaliku Lääne strateegia üldjooned uues olukorras.

Raamat lõpeb Ivar Ivaski luuletusega nii eesti keeles, kui ka professor Ivaski enda ingliskeelses tõlkeluules:

. . . kuni ükskord
jõuab siiski kireda
tunaeile tapetud
vabaduse kukk
vabaduse lastele
vabaduse väljakul.

Ja mis on võimalus, et mitte-eesti lugeja, kelle ette raamat satub, seda vaevaks võtab lugeda?

Kas hoolib ta Jüri Kuke surmast rohkem kui mõnigi eestlane Steven Biko surmast?

Seni on teada vaid inimeste reaktsioonid, kes tehniliselt olid seotud teksti töötlemisega, masinakirjutajaist kirjastuse tehnilise toimetajani. Enamus tuli esile umbes järgmise kaebusega: „I was slowed down because I started reading the story instead of doing my job.“ (Töö läks aeglaselt, sest hakkasin selle asemel juttu ennast lugema.) Inimestega, kel sõnade töötlemine on leivatööks, juhtub seda üsna harva.

Raamat hõlmab 250 lehekülge ja sisaldab ka 24 fotot Jüri Kukest ja ta perekonnast, mõnigi neist seni avaldamata. Hind U.S. $23.75 kõvas köites või $12.50 paberköites; selle juurde postikulu $1.25 esimeselt raamatult ja 0.50 igalt järgnevalt. Tellimis-aadress: The University Press of America, P. O. Box 19101, Washington, DC 20036. Autor tellimisi ei vahenda.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

31. märtsil ja 1. aprillil
dr. T. Sauks, tel. 461-0912

7. ja 8. aprillil
dr. J. Marley, tel. 921-7777

ESTO '84 lasteaed

ESTO-84 on perekondlik üritus. Eelkooliealistele on T.E.S. Lasteaed korraldanud lasteaia, kus lapsed saavad teiste eesti lastega pidada Eesti Päevi mängides, lauldes ja tantsides. Laste lasteaias olles võib kogu pere paremini neid tegevusrohkeid päevi nautida.

Lasteaeda võib tuua kolme- kuni seitsmeaastaseid lapsi, kes räägivad eesti keelt, kes ei ole mähkmetes ja kes on võimelised vähemalt poolt päeva teiste lastega tegutsema ilma nende vanemate juuresolekuta. Lasteaias on 20 kuni 40 last kahes erinevas klassis. Kummaski klassis on üks või kaks vilunud kasvatajat ja üks abiline. On kutsutud igaks päevaks eriteadmistega inimesi eritegevusteks. Päevakava viiakse nii palju kui võimalik läbi õues.

Lasteaed toimub „Manor Road Co-op Nursery School" ruumides, mis asub umbes viie km kaugusel Eesti Majast. Sinna pääseb kergesti allmaaraudteega ja bussiga. Koht on sobivam Eesti Majast, kuna seda ümbritseb ilus park, kus on ka laste mänguplats. Tegevus toimub esmapäevast reedeni kella 8:30-st kella 12:00-ni e.l. ja kella 12:00-st kella 15:30-ni p.l. Vanemad lapsed võivad jääda terveks päevaks, kui neil on kaasas lõunasöök. Lasteaia poolt on mahla ja suupisteid.

Lasteaia maks on $7.50 poole päeva eest. Sellele lisandub registreerimismaks $2.00, mis katab postikulud. Kogu maks tuleb saata registreerimislehega hiljemalt 1. maiks 1984. Lasteaiast loobumise puhul saab maksu tagasi ainult juhul, kui on võimalik seda kohta teise lapsega asendada.

Lasteaias on igal päeval eritegevus, kooskõlas teiste ESTO-84 üritustega. Neljapäeval võtab kogu lasteaed osa rongkäigust, kus on lastele varutud ühisrong. Sel päeval peab lapsi registreerima terveks päevaks. Viieteist-dollariline maks katab bussisõidukulud rongkäigule ja tagasi.

Registreerimislehed saata hiljemalt 1. maiks pr. Helle Arro'le, 48 Fairhill Cres., Don Mills, Ontario, Canada, M3A 1N6.

Lasteaia juhatus

Kommentaar

(Algus lk. 2)

et temaga käitutakse kui poliitilise aktivistiga või survegrupiga, koos vastavate järeldustega." .....

Eloffi rapordi tähtsamaks avastuseks on, et SACC ei ela oma maa toetustest, vaid kõik tuleb väljastpoolt. Oma maa toetused on ainult 1,2 prots. kogu sissetulekust, mis tunnistab kuiväga kodurahvas hindab piiskop Tutu juttu. .....

Tubli ettepanek on nüüd LAV parlamendi ees. Loodetavasti sealt tuleb eeskuju ja julgustust paljudele riikidele ja kogudustele, et kindlalt ja julgelt hinnata ja — tõkestada vaimulike trügimist poliitikasse. ...

Narkootikume epideemia, nälg ja haigused maailmas, kasvav kuritegevus, noorte enesetapmised, üldine vaimne kriis, pornograafia, kristliku kasvatuse korraldamine, laste hooldamine, perekonna lagunemine, abielulahutused jne. jne. — vaimulikele on tööd kuhjaga — igavuse pärast pole neil küll vaja hakata maailmakorda kommunistlikuks muutma.

Kuid asja südameks on midagi hoopis muud. Uut vaimu on siia toodud Nõukogude Liidust, sealsete piiskoppide, pastorite, pappide ja muidumeeste poolt. See on midagi, mis on olnud mõjuvam kui oopium.

H. Riga.

Eesti Maja peakoosolekul valiti endine juhatus tagasi, kes istuvad koosoleku juhatuse laua taga, vasakult A. Veedla, A. Vahtra, A. Sepa, O. Piil, A. Silm, T. Toome, J. Roand, J. Järvalt ja A. Reiman.

Foto: Vaba Eestlane

Ärni Käärid uuesti Saarlaste Ühingu esimeheks

Saarlaste Ühing Torontos korraline peakoosolek peeti Eesti Maja Klubi ruumis 18. märtsil 1984. a. Ühingu esimees Ärni Käärid ütles teretulemast tagasihoidlikule kvoorumile. Koosoleku juhatajaks valiti Armo Kapp, protokollijaks Pilvi Niit.

Tegevusaruandes mainis esimees, et ühingu möödunud aasta tegevus on olnud väga viljakas. On peetud ühingu korraline peakoosolek, 5 juhatuse koosolekut, osavõetud seitsmest Maakondade Kogu koosolekust ja üks juhatuse koosolek võrulaste ja mulkide esindajatega ühise suvepäeva läbiviimiseks.

Saare-Võru-Mulgi ühine suvepäev 27. augustil 1983. a. Jõekäärul oli tujuküllane ja tegevusrikas. Osavõtjaid oli 300 ümber.

Oleks soovitav ka edaspidi sarnaste suvepäevade pidamine.

Suvepäev ainult saarlastele jääks ehk väga tagasihoidlikuks osavõtjate arvu poolest. Käesoleval aastal Esto-84 tõttu jääb suvepäev pidamata.

Teiseks suuremaks ürituseks oli koguteose „Saare rahvas vabas maailmas" väljaandmise alustamine. Raamat on juba lõppfaasis ja ilmub k.a. maikuus. Siinjuures tänuavaldus juhatuse ja raamatu toimkonna liikmetele ning teose autoritele, kes kõik on andnud oma panuse selle suure töö kordamineku kuks. Erilise tänu väärt on L. Kolk, kes on meie raamatu organiseerijaks ja üheks toimetajaks.

Kolmandaks ürituseks oli meie küünlapäevapidu, mis meile järjekordselt majanduslikult külluldki hästi õnnestus. Kahjuks peab nentima pidevalt osavõtjate vähenemist.

Tulevane juhatus peab tõsiselt arutama, mida uut ja huvitavat saaksime peoga siduda ja kavalises osas uuemat pakkuda.

Käärid arvas, et meil kõigil lasub kohustus suurema reklaami tegemiseks sõprade ja tuttavate hulgas. Seada kokku laudkonnad juba varakult enne pidu. See on eriti tähtis 30-nda juubelipeo puhul, mis toimub paari aasta pärast. Ta avaldas veelkord tänu ürituste korraldajatele ja juhatuse liikmetele tõhusa ja rahuliku koostöö eest möödunud tegevaastal. Kassaaruande esitas kassapidaja Albert Ristsoo; revisjonikomisjoni protokolli luges ette Heikki Paara ja avaldas tunnustust väga korrektse raamatupidamise üle. Kõik aruanded kinnitati peakoosoleku poolt.

Maakondade päev, Esto-84 raames, mis peetakse 10. juulil ühes Toronto esinduslikumas hotellis Royal York'is, tekitas elavaid sõnavõtte. Maakondlik kokkutulek on ajaliselt väga piiratud, kell 2.30—5.00 p.l. Et sarnane kokkutulek võiks hästi õnnestuda, eeldab kõigepealt suurt osavõttu, eeskätt Toronto saarlaste osas. Meie siin oleme külaliste vastuvõtjad kaugematelt maadelt. See võib olla ka paljudele ainsaks kohaks, kus kohtame sõpru ja tuttavaid, keda me aastaid ei ole näinud. Selleks on nõue, et see kokkusaamine saaks hästi kavandatud ja sisustatud.

Selle suure ülesande läbiviimise võtsid enda õlgadele Kai Käärid, Pilvi Niit ja Lembit Riis.

Koguteos „Saare Rahvas Vabas Maailmas"

Lembit Kolk'i andmeil on juba laotud ja raamatu ilmumiseks maikuus ei ole mingisuguseid takistusi ette näha.

Raamatu eelmüük on väga oluline ja on soovitav, et iga ühingu liige jõudumööda kaasa aitaks. Ettetellimiseks paluti järgnevate isikutega ühendust võtta:

H. Vammus 10 Tangreen Crt. Apt. 306, Willowdale, Ont. M2M 4B9 222-7801;

E. Wallaste 30 Wainsworth St., Scarborough, Ont. M1E 2L9 281-0808;

P. Niit 341 Hillcrest Ave., Willowdale, Ont. M2N 3P7 223-3469;

L. Riis 18 Dewitt Rd. Islington, Ont. M9B 3E1 626-3366;

L. Kolk 162 Gordon Rd. North York, Ont. M2P 1E9 444-9850.

Ühingu liikmemaksu otsustati suurendada 2-le dollarile sellel tegevaastal. Vanuse tõttu väljalangenud juhatuse liikmed P. Niit ja A. Reinsoo valiti tagasi, kandidaatideks jäid V. Gustavson. P. Kunstimees ja A. Lukk. Revisjonikomisjoni valiti J. Rosin, H. Paara ja E. Kirs.

Ülestõstetud küsimuste all arutati veelkord kuidas paremini organiseerida Maakondade Päevast osavõttu.

Üheks mooduseks leiti, et iga ühingu liige müüks vähemalt 5 sissepääsu linti hinnaga $3.00.

Ühine lõunasöök, mille alguseks on kell 12.00 päeval samas kohas, enne maakondade kokkutulekut, selleks saab lunastada pileteid Esto-84 kontorist, Eesti Majas. Ka nendega soovitati kiirustada, kuna üle 500 olevat juba müüdud.

Peale paar tundi kestnud asjalikku arutlust, koosoleku juhataja lõpetas koosoleku, tänades koosolekust osavõtjaid.

S. Ü. T.

HELLARRA SERVICES
1989 Danforth Ave. Toronto Ont. M4C 1J7 694-6241
raamatupidamine ja tulumaks
Helle Rannik
endine keskvalitsuse tulumaksurevident

Sõjainvaliidide komitee tänab

Suurima tänu ja heameelega kviteerime meie ühiskonna kiiret ja heatahtlikku reageerimist sõjainvaliididele Esto-84-le sõidu võimaldamiseks.

Välja saadetud korjanduslehtede tagastamise kuupäevaks oli 24. veebruar. See ei tähenda, et aktsioon oleks nüüd lõppenud, vaid oli mõeldud esialgsete summade kiireks laekumiseks, et katta kiireloomulisi kulutusi. See on nüüd teostunud.

Senini on toetusi laekunud järgmistelt organisatsioonidelt:

Eesti Invaliidetoetav Naisring
Toronto Eesti Võitlejate Ühing
Eesti Abistamise Komitee
„Eesti Kodu" pere
Ritmika
Vancouveri Eesti Segakoor
A/S Eesti Maja Torontos
Eesti Pensionäride Klubi Torontos
Tartu College
Ottawa Eesti Võitlejate Ühing
Korp! Sakala
Vancouveri E. Pensionäride Ühing
Võrulaste Koondis Torontos
Long Islandi Eesti Selts
Toronto Eesti Selts
Toronto E. R. R. „Kungla"
Üliõpilaste Selts Raimla
Sihtasutis „Võitleja"
Korp! Wäinla
Hiidlaste Selts
Eesti Üliõpilaste Selts
Korp! Revelia
Toronto Aiandusklubi
Eesti Etnograafiline Ring
Cantate Domino
Montreali Kalevi Lipkond
Toronto Eesti Meeskoor
Ottawa Eesti Selts
Toronto E. Skaudisõprade Selts
Korp! Fraternitas Liviensis
Sault Ste. Marie Eesti Selts
Thunder Bay Eesti Selts
Läänlaste Selts
Eesti Õigusteadlaste Ühing
Eesti Kunstnike Koondis
Eesti Pensionäride Klubi
Montrealis
Eesti Rahvuslaste Kogu Kanadas
Pärnumaalaste Selts
Washingtoni Eesti Selts
Lakewoodi Eesti Ühing
Korp! Filiae Patriae
Montreali Eesti Segakoor

Laekunud annetused on võimaldanud sisse maksta $2000 suuruse kautsjoni majutuskoha tagamiseks. Lennupiletite sissemaksude katteks on Saksamaale üle kantud DM10.000 (ca $5000) ja Inglismaale saadetud £100 (ca $200). Esialgsed kulud on seega kaetud.

Jätkuv toetus on aga hädavajalik, et meie ettevõtmist edukalt läbi viia. Seepärast pöördume käesolevaga veelkord kõigi kaasmaalaste poole tõsise palvega: toetada sõjainvaliidide Esto'le sõitu ja siin sobiva vastuvõtu võimaldamist.

Toetused palume saata Esto-84 Sõjainvaliidide Komitee Laekurile aadressil: Pr. V. Lindemann, 50 Old Kingston Rd., Apt. 4—203, Scarborough, Ont., M1E 4Y1.

Üle 40 aasta on möödunud võitlustest idarindel, kus sangarlikud eesti mehed ja naised ohverdasid oma elu, oma tervise või omad jäsemed — võimaldamaks üle saja tuhandel eestlasel pääseda punakuradi küüsist. Näitame maailmale, et me pole unustanud!

SÕJAINVALIIDIDE KOMITEE

Laste hooldamiskulud ja tulumaksu hüvitus lastelt

1983. aasta tulumaksuleht sisaldab kardinaalseid muudatusi laste hooldamiskulude (child care expenses) ja täiendusi ka lastelt tulumaksu hüvituse (child tax credit) eeskirjades.

Varemate normide kohaselt oli üldreegliks, et töötav ema võis taotleda laste hooldamiskulude arvel teenitud sissetulekust mahaarvamist. Ainult erandlikult oli see võimalus lubatud lapse isale.

1983. aasta kohta on lubatud mahaarvamiste ülemmäär kahekordistunud, s.o.

igalt lapselt kuni $2.000.— ja kogu perekonnalt kuni $8.000.—.

Need ülemmäärad on rakendatavad ainult siis, kui tegelikud kulud ja seoses olev sissetulek ulatuvad vähemalt nende piirideni.

1983. aasta tulumaksulehel saab laste hooldamiskulude arvel taotleda mahaarvamisi laste eest, kes on sündinud 1969. aastal või hiljem, milleks tuleb täita tabel (Schedule) nr. 5.

Teiseks oluliseks muudatuseks on, et on püütud elimineerida sugude vaheline eelarvamus. Seni oli hooldamiskulude taotlemise võimalus rõhutatult töötaval emal.

Uute eeskirjade kohaselt on selleks õigustatud lapse vanem aasta madalama sissetulekuga.

Kuid lisa tingimuseks on nõue, et mõlemad vanemad peavad olema seotud töökohaga. Kui isa on kaotanud töökoha ja perekond peab läbi saama ema palga sissetulekuga, siis puudub võimalus laste hooldamiskulude taotlemiseks, kuna mõlemad vanemad ei tööta. Kui isa on sellisel juhtumil olnud osa aastast tööl võib hooldamiskulude taotlemise võimalus siiski esineda.

Uued eeskirjad asetavad ka vabaabieljuliste lapsed alusele, mis kehtivad abieluliste kohta.

Kuna madalama sissetulekuga töötav vanem on nüüd õiguslik hooldamiskulude mahaarvamise taotlemiseks, siis tuleb tabelis märkida ka teise vanema neto sissetulek.

Sarnanevalt eelmiste aastate hooldamiskulude mahaarvamise määrale on ka see nüüd seotud kuni kahe-kolmandikulisele teenitud sissetuleku tasemele, kohustusega märkida kellele või kuhu on hooldamiskulud makstud.

Erineva mõiste omab aga tulumaksu hüvitus lastelt. Kui laste hooldamiskulude mahaarvamine oli seotud sissetulekust mahaarvamistega, et selle kaudu vähendada maksustavat sissetulekut,

siis hüvitus on mõeldud ja saadav ka siis kui lapse vanemal ei ole üldse maksutatavat sissetulekut.

See hüvitus on mõeldud madalama sissetulekuga või lasterikastele perekondadele. Perekonnad suurema sissetulekuga on õigustatud vähemale hüvitusele, või ei saa üldse selle osaliseks.

Hüvituse saamiseks on õigustatud laste abiraha (Family Allowance) saajad, kelleks tavaliselt on ema. Oluliseks tingimuseks siinjuures on, et hüvituse saamiseks tuleb selleks õigustatul tingimata täita tulumaksuleht koos kaasneva tabeliga (Schedule) nr. 10. Hüvituse ülemmääraks on igalt õigustatud lapselt $343.—, mis on vähendatud 5 prots. võrra perekonna sissetulekult, mis ületab $26.330.— aastas. Samuti peab tulumaksulehele olema lisatud üks teisend vormist TFA1.

Põhiliselt hüvituse saamise tingimused ei erine eelnevatest aastatest. Täienduseks on, et vabaabielu korral ka teise poole sissetulek tuleb nüüd võtta arvele.

E. Soomet

Eesti keele kursus Tokios

Jaapanis oli esimene eesti keele kursus. Kazuto Matsumura, kes soomes õppis soome-ugri keelt ja võttis osa ESTO-80 sündmusist Stokholmis, andis Tokios kolmepäevase eesti keele kursuse.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$51.—	$65.—
Poolaastas	$28.—	$35.—
Veerandaastas	$15.—	$18.—

KIRIPOSTIGA + SAATEKULU

	Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
aastas	$56.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$30.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$16.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $129.—, poolaastas $67.— ja veerandaastas $35.

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 senti

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA JA MEHEEMA

FRIEDHILDE ZIMMERMAN

sündinud 9. septembril 1894 Tartumaal
surnud 24. märtsil 1984 Torontos

mälestavad vaikses leinas

poeg LEMBIT abikaasaga
MARTIN
MAI ja WAYNE
ERIC ja MARY

Muld mälestusi
matta ei jõua!

Kirstupanek kolmapäeval, 28. märtsil kell 8 õ. Murray E. Newbigging matusemajas.

Ärasaatmine samast neljapäeval, 29. märtsil kell 10 hommikul.

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST EMA, VANAEMA JA TÄDI

ELLA KALD'i

sündinud 30. oktoobril 1904
surnud 21. märtsil 1984

leinavad kurbuses

TIIA ja VALDEK perekondadega
VENNA PEREKOND USA-s
SUGULASED kodumaal

Puhka rahus!

Leinatalitus esmasp., 26. märtsil kell 7.30 õ. Morley S. Bedford matusemajas, 159 Eglinton Ave. West, Torontos. Ärasaatmine samast teisip., 27. märtsil kell 10.00 homm.

UNUSTAMATA KAUAAEGSET HEAD SÕPRA

IVAN KOPPEL'it

mälestavad sügavas leinas

EEDI KOLK perekonnaga
MICHAEL KOLK
VASSILI KOLK
ESPER ja LAILA KÕVAMEES
HILDA KURTZ
PETER ja ANNE LEPIK perekonnaga
MICHAEL ja MARTHA MÄND
EINAR ja AINO NIIT
RUUDI ja IRENE OLLJUM
AUGUST ja LYDIA PALLAS
JOHAN ja OLGA RANDSALU
TOIVO ja DONNA RANDSALU perekonnaga
AUGUST RAUDSIK
EUGEN ja AET RUUS
PAUL SILVET
AUGUST ja HILDA SCHMUUL
HEIMAR ja NIINA SCHMUUL perekonnaga
LIINA SCHMUUL
ARTHUR ja VALLY TREIKELDER
EDUARD ja ERNA TRUU
ristitütar VIIVE-TRUU-TRAYLING abikaasaga
IDA ÄGI
RUDOLF ja ELVI WÖÖL

ARMAST KLASSIKAASLAST KURESSAARE GÜMNAASIUMI IX LENNUST

ELLA KALD'i

mälestavad leinas

NIINA HAIKO abikaasaga
LUDMILLA PORK abikaasaga
SAIMA RÕOS abikaasaga
HELMI VAMMUS
EVALD WALLASTE

Kauaegset armast sõpra

ELLA KALD'i

mälestavad leinas

ADELE ja ALEX
ELLEN perekonnaga

Puhka rahus!

Avaldame südamest kaastunnet ngdr TIIA KÜTT'ile ja perekonnale tema ema

ELLA KALD'i

surma puhul

EESTI GAIDERITE KOGU KOONDIS KANADAS
EESTI GAIDIDE MALEV KANADAS

Armast

JAAN MILJAN'it

mälestab leinas

NOSTRADOMUSE PERE

Viimsele teele minus ema ja vanaema

ELLA KALD

Meie südamlik kaastunne TIIALE ja perekonnale

„RAJALEIDJAD"

Armast kunstnik-kolleegi

JAAN MILJAN'it

mälestavad kurbuses

OSVALD TIMMAS abikaasaga
ABEL LEE abikaasaga

Armast

ELLA KALD'i

mälestavad leinas

AINO ASSOR
JUTA ja KALJO ILVES
HILJA KÜTT
LAINE PANT
AGNES ja ALFRED SOOSALU
REET, TIIT ja ERIK SOOSALU

Armast

ELLEN PEIMANN'i

mälestavad leinas

ANTON PIRSO
MARTA TAMM
JAAN ja LEIDA UNTVEIL

Armast kolleegi ja endist PALLASLAST

JAAN MILJAN'it

mälestab kurbuses

EESTI KUNSTNIKE KOONDIS TORONTOS

Hääd und,

ELLA

Mäletan Sind alati, minu eespingis istujat, kuldkollaste lokkidega ning põses lohk

Klassikaaslane LYDIA

Mälestame leinas head tuttavat

ELLEN PEIMANN'i

ANNE ja ROBERT LIIVOJA perekonnaga
TIINA ja WILLIAM GRIFFIN

Armast onupoega

UNO KURISOO'd

sündinud 18. detsembril 1926 Viinistul
surnud 17. märtsil 1984 Bear Mountain, N.Y.

leinavad kurbuses

FERNANDA abikaasaga
VIRGE
URMAS

Ootamatult lahkunud kallist sugulast

IVAN KOPPEL'it

sündinud 30. mail 1922 Muhus
surnud 22. märtsil 1984 White Rock'is B.C.

mälestavad leinas

EVALD ONNO perekonnaga
BENNO ONU perekonnaga
RILDE KAIL
FRIEDA ONNO

Kauaaegset eesti tennisemeistrit

KRISTJAN LASN'a

mälestavad sügavas kurbuses

VERA FARRAND-NÕMMIK Palm Springs'is
SILVI CROWTHER-LAAS Bermuda's
ELLA ARUSOO-TIKENBERG Montreal'is
PAUL KUUS Toronto's
VAMBOLA MÖLDRE Kalifornia's

Kallist õde ja sugulast

OLGA HELISTVEE'd

surnud 19. märtsil 1984 New Jersey's

mälestavad leinas

õde THU KANN perekonnaga Eestis
LEO KANN perekonnaga
EVA KANN-TOBRELUTS pojaga

Tänuavaldus

Südamlik tänu kõigile, kes meie armast õde

HERTA TOATER'it

tema viimsele teekonnale saatsid, seda lilledega kaunistasid ja meie perele nii isiklikult kui ka leinakuulutustega kaastunnet avaldasid.

Tänu õpetaja E. Heinsoole südamliku matusetalituse eest. Samuti tänu hr. K. Novekile ja pr. A. Koppelile arinsate järelhüüete eest.

Õde ELGA perega
Õde AINO

MÄLESTAN OMA KALLIMAT, KES SURI 24. MÄRTSIL 1983 TORONTOS

Olen kui murtud tiibadega lind
kurvalt, nüüd laulus mälestan Sind.

Kallim, mu sõber ja armas metsamees
elu Sinuta — mis ootab mind ees?

Seal järve kaldal ohkab tühi maja
ega kosta enam jahimaadelt kaja.

Puutumata on saunavihad ja puuriit
ei suitsuhõngu, ega kuulda lauluviit.

Ei jälgi, ei suusarada leida lumes
üksilduses, valus, otsin Sind kui unes.

Päikeses särab jäljetu valge vaip —
unehõlmas on Sinu armas kodupaik.

Nüüd kustun'd huulilt viimne küsimus
valupisarais jääbuv vaid kaunis mälestus.

HELVE
24. märtsil 1984

Leinateateid

Kosel suri 14. novembril Aimi Viiroja, neiuna Zimmermann, sündinud 10. aprillil 1901.

Tallinnas suri detsembris Lisbeth Kristal, sündinud 8. märtsil 1903 Harjumaal Sauel.

Saksamaal Heidenheim-Brenzis suri 10 .detsembril Alide Reinvald, neiuna Rosenberg, sündinud 25. jaanuaril 1897 Tallinnas.

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kirikus 483-5847

Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

KANNATUSAJA JUMALATEENISTUSED nädala keskel, peavad laied: teisipäeval, 27. märtsi õhtul kl. 7; Aino Männistu ja Indrek Järve 3. aprilli õhtul kl. 7: Kalju Kaur. Võtkem osa!

KANNATUSAJA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 1. aprillil keli 11 hommikul. PIIBLITUND kell 10 hommikul, peab õp. Heinsoo teemal „Tehnika arengu ennustused Piiblis", võtkem suurearvuliselt osa!

Pühapäevakool. Leerieelsed. Leeritund.

KANNATUSAJA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 8. aprillil kell 11 hommikul. Teenib Usuteaduse Instituudi kand. Tiit Tralla, solist Margit Viia. (Koguduse õpetajad on Montrealis praostkonna sinodil)

INGLISKEELSEL jumalateenistusel teenib õp. R. Hutchison.

NÕUKOGU TULUÕHTU laupäeval, 31. märtsil kell 5 p.l. all saalides. Rikkalik eeskava; loterii; kohv. Pääse $7.—. Kõik kutsutud!

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kl. 9.30 hommikul. Samal ajal ingliskeelne pühapäevakool.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6-ni, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeviti 9.30—12, neljapäeviti 6—8 õhtul kiriku kantseleis.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 1. apr. kell 11 homm. „Kalevi" skautlipkonna aastapäeva tähistav JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja koos skautidega.

Pühap., 8. apr. kell 4 p.l. „Põhjala tütarde" gaidlipkonna aastapäeva tähistav JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja koos gaididega.

Pühap., 15. apr. kell 5 p.l. PALMIPUUDE-PÜHA ja KANNATUSAJA KONTSERT. Vana Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadt'i juhatusel.

Pühapäevakool igal pühapäeval JUMALATEENISTUSE ajal.

Leerieelsed iga kella 11-kümnese JUMALATEENISTUSE ajal.

Piiblitunnid tund aega iga enne kella 4-jast JUMALATEENISTUST.

Koguduse segakoori harjutused toimuvad igal esmaspäeval kell 7 õhtul kiriku saalis.

Õpetaja kõnetunnid kiriku kantseleis teisipäeviti 6—8, neljapäeviti 2—8 ja pärast jumalateenistusi.

12.—16. märtsini hooldaja õpetaja Albert Roost, tel. 244-9270 või kõlistada Bruno Lindre, tel. 421-5541.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 31. märtsil kell 7.30 õ. EVANGEELIUMINÄDALA algus, Kaups-Raidi kvartett.

Pühapäeval, 1. aprillil kell 10.15 homm. pühapäevakool täiskasvanuile ja noorile, kell 11.00 homm. lastele.

Kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS. K. Raid, segakoor.

Issanda surmä mälestamine.

Kell 6.00 õ. EVANGEELIUMINÄDALA kuulutus, Martin-Wilbiksi kvartett.

Teisipäeval, 3. aprillil kuni laup. 7. aprillini kell 7.30. õ. EVANGEELIUMINÄDALA õhtud. Külaliskõnelejad G. Tammo ja E. Toompuu.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 28. märtsil kell 7.30 õ. piibli-palvetund ainel: Valge aujärg.

Pühap., 1. aprillil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenivad A. Seppi ja H. Sepp.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmapäeval, 28. märtsil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 1. aprillil kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1. 30 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Toomas Rüdmik.

Kolmapäeval, 4. aprillil kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Reedel, 6. aprillil kell 7 õhtul JUMALATEENISTUS Ehatares. Osalevad soome koguduse noortekoor ja eesti noored. Lühikõne: Allan Laur.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 1. aprillil kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

Laupäeval, 7. aprillil kell 5 p.l. koguduse näitemüük-perekonnaõhtu Peetri kiriku ruumes. Kavas käsitööde müügilaud, loteriid, okjonid ja rikkalik kohvilaud. Kõik südamest teretulnud!

Soomepoiste Klubi aastapäeva koosviibimisel märgiti rügemendi pastori Oskar Puhmi ordinatsiooni 50. aasta juubelit. Pildil Soomepoiste Klubi esimehe abikaasa Renate Marten lilli üle andmas. Paremal pr. Tamre.
Foto: Vaba Eestlane

TORONTO LINN

RAHVAHÄÄLETUS ALKOHOLI MÜÜGI OSAS 1. & 3. HÄÄLETUSPIIRKOND

(City of West Toronto)

Pange siinjuures tähele, et vastavalt omavalitsuse valimiste aktile, toimub valimine esmaspäeval, 9. aprillil 1984 kell 11.00 e.l. kuni 8.00 p.l. järgneva küsimuse otsustamiseks.
„Kas olete selle poolt, et litsentsiga varustatud söögikohtades, kus serveeritakse toitu, müüakse ka viina, veini ja õlut?"

EELVALIMINE

Eelvalimine toimub laupäeval, 31. märtsil 1984 kell 9.00 e.l. kuni kell 8.00 p.l.

LUCY McCORMICK SENIOR SCHOOL 2717 DUNDAS STREET WEST

Ainult need isikud, kes on õigustatud valima rahvahääletusel ja kes arvavad, et neil pole võimalik valida valimispäeval, esmaspäeval, 9. aprillil 1984, võivad valida oma vastavas eelvalimise valimispunktis.
On tehtud erilised korraldused kehaliste vigastustega isikutele nende abistamiseks eelvalimispunkti minekul.

VOLITUSEGA VALIMINE

Viimane päev avalduse sisseandmiseks linnavalitsuse ametnikule (City Clerk) valimisvolituse tunnistuse saamiseks on 9. aprill 1984.
Avaldusvormе sellisteks tunnistusteks võib saada linnavalitsusest (City Clerk's Office) tavalisel kontori ajal kell 8.30 e.l. kuni 4.00 p.l. ja kuni kella 5.00 p.l. esmaspäeval, 9. aprillil 1984.
Lähemaks informatsiooniks hel. 947-7800.

ROY V. HENDERSON
City Clerk and Returning Officer

„Vaba Eestlane" on vabade eestlaste häälekandja.

TORONTOST
HELSINGI $895
Lapsed alla 12 a. $448

Finnairi FINNLINK grupilennud Torontost Montreali kaudu Helsingi koostöös Air Canadaga on kiired ja odavaim viis reisida grupilennuga Soome sel aastal. Lende ja erihindu mujalt Kanadast Montreali võite küsida oma reisibüroolt.

Valige oma mineku- ja tagasitulekuaeg. Sealoleku aeg ei tohi olla üle 90 päeva ega alla 7 päeva.

MINEK: nädalati märtsist oktoobrini 1984.
TAGASITULEK: nädalati märtsist oktoobrini 1984.

Juuni, juuli ja augusti lennud Torontost $995, lapsed alla 12 a. $498, sülelapsed $100.

Hinnad Montrealist Helsingi
Täiskasvanud $799, lapsed alla 12 a. $400, sülelapsed $80.

Juuni, juuli ja august Montrealist täiskasvanud $899, lapsed alla 12 a. $450, sülelapsed $90.
Grupilennud tühistatakse, kui on vähem kui 20 reisijat.

Võtke ühendus oma reisibürooga või Finnair kontoriga.

FINNAIR

Hinnad võivad muutuda ilma eelhoiatuseta.

Toronto (416) 927-7400 Montreal (514) 282-1173 Vancouver (604) 687-7582

Torontost, New Yorgist Kalifornia talipäevadel

Tiina Tamm ja dr. Juhan Liikane paremad mäesuusatajad Kalifornias

SIERRA SUMMIT (end. China Peek) — Märtsi esimesel nädalalõpul kõlas selles suusakurordis taas eesti laul ja ameeriklasele võõrast keelt oli kuulda kõikjal. San Francisco ja Los Angelese eestlased on siin korraldanud Kalifornia Talipäevi 1961. aastast peale. Osavõtjate arv (100—150) on püsinud enamvähem samana, kuid pealekasvav uus generatsioon hakkab ikka rohkem ja rohkem domineerima. Seekord isegi korraldus oli täielikult noorte käes.

Rõõmustav oli kohata talipäevadel ka idaranniku noori. Kaugemateks külalisteks olid Valev Vastopä Torontost, Lembit Pusström, Andres Ers, Johan Patrick, Andrus Aasma ja Rein Aasma New Yorgi piirkonnast. Idaranniku „suusameeskond" peatus hiljem mitmed päevad Lake Tahoes arhitekt Armas Sootaru suvilas-talvelas, siirdudes sealt San Francisco kaudu Los Angelese eesti neidusid „ülevaatama".

Los Angelese Suusaklubi eesotsas esimehe Robert Andersoniga korraldas talipäevade ajal suusavõistluse kiirlaskumises. Parimaks osutus Modestos elav Tiina Tamm.

Tiinat tuleb pidada kõige kaugemale jõudnud eesti suusasportlaseks välismaal. Ta kuulus isegi USA olümpianaiskonda. Aga 1971. a. suvel Tshiilis olümpiatreeninglaagris sai ta raskesti vigastada. Mitmed luumurded jne. Suusatamisele oli aastateks kriips peale tõmmatud. Nüüd oli Tiina Tamm jälle suuskadel ja näitas, et eestlaste hulgas on ta ikka veel ületamatu.

VÕISTLUSTE TULEMUSED:

A klassis — 1) Tiina Tamm, 2) Valdek Parik, 3) Valev Vastopä (Toronto).

B klassis — 1) Aarne Parik, 2) Peeter Valvur, 3) Mati Valvur.

C klassis — 1) Andrus Aasma (New York), 2) Val Kask, 3) Barbara Smith.

Klassidesse paigutamisel ei arvestatud soo ega vanusega —ainult kogemustega mäesuusatamises. Võitjad said nägusa karika.

Dr. Juhan Liikane on samuti väljapaistev mäesuusataja, kuigi Tiina Tammest vähe eakamas liigas.

Temaga juhtus aga niisugune lugu, et valed instruktsioonid viisid innustatud spordimehe valele mäele.

Kuigi eestlasi seal ei olnud, aga võistlus oli ja Juhan tegi kaasa. Õhtul näitas kaasmaalastele võidetud kuldmedalit.

Aastate jooksul on Kalifornia Talipäevadel tähistatud juubelisünnipäevi ja muid tähtpäevi, korraldatud filmiõhtuid mineviku meenutamiseks, demonstreeritud frakkides suusatamist, kuuvalgel tõrvikutega mäelaskumist ehk lumehangest basseini hüppamist.

Kunagi varem ei olnud aga ükski akadeemiline organisatsioon pidanud mingisugust pidu. Nüüd arutatakse, kas need 17 korporanti, kes said hakkama piduliku hommikueine korraldamisega, on püstitanud mingi rekordi, nagu näiteks: kõige kõrgemal tasemel korraldatud konvendikaaslaste kokkutulek — muidugi merepinnast.

SPORT

Uus eesti eliitsuusataja Kanadas

Märtsi alguses toimusid Läänerannikul ülekanadalised noorte murdmaasuusatamise meistrivõistlused. Kaunisse, Kamloopsi linna lähedal asuvasse Lac Le Jeune suusakuurorti oli kogunenud ligi 150 noort, et kolmel eri pikkusega rajal oma parimat teha. Ainsa eestlasena võttis osa Hendrik Vasila Torontost. Hendriku senised tulemused kodulähistel radadel olid veennud Lõuna-Ontario Suusaliitu teda oma noorte esindusmeeskonda kutsuma. Võisteldes 15-aastaste klassis saavutas Hendrik tihedas võistluses järgmised tagajärjed: 5 km — 18.28,7 (15. koht), 7,5 km — 25.14,8 (11. koht) ja 10 km — 33.41,7 (11. koht). Võrdluseks võiks nimetada, et 10 km võitja aeg oli napp 3 minutit Hendriku omast parem. Kui Hendrik samas vaimus edasi suusatab, siis on põhjust loota, et eestlaste hea nimi kanada eliitsuusatajate seas ka pärast Vellendi ja Mägi pensionile minekut edasi elab.

Spordimärkmeid

Salpausselkä mängudel Soomes sai meeste 15 km-s esikoha norralane L.-E. Erikson ajaga 44.56,6. Järgnesid rootslased T. Wassberg 45.01,1 ja G. Svan 45.21,6.

☆

Kanadas toimunud võistlustel püstitas austerlane F. Weber laskumise maailmarekordi, tema kiiruseks mõõdeti 203,155 km/t.

Eesti jääpurjekad edukad

Poolas peeti hiljuti jääpurjetamise maailmameistrivõistlused kus DN-klassis tõid eestlased ära kolm medalit. Kuldmedali saavutas T. Haagma, hõbemedali V. Vooremaa ja pronksmedali M. Kuulmann.

Pärast edukat esinemist maailmameistrivõistlustel Poolas, toimusid samas Euroopa meistrivõistlused, kus DN-klassis tuli võitjaks poolakas B. Kramer, hõbemedali aga saavutas T. Haagma, V. Vooremaa jäi viiendale ja M. Kuulmann kuuendale kohale.

Viimaseid pilte talvistest kalapüügirõõmudest. Vasakul Max Suit haugi jääaugust välja tõmbamas, kellele Hans Kukk on jõudnud käe juba ümber pea panna; paremal A. Nieländer järvejääl oma murdmaastiku mootorrattaga. Foto: Tommy Tomson

RAAMATUID

MÜÜGIL „VABA EESTLASE" TALITUSES

	Hind $	Saatekulu ¢
EESTI SKAUTLUS VIISKUMMEND AASTAT	2.—	$1.—
ESTONIAN SCOUTING	3.—	.50
Fred Limberg — ISAMAA EEST	18.—	.70
EDUARD RÜGA graafik ja maalija	9.—	.70
A. Käbin — VAIM JA MULD	5.—	.70
Ivar Ivask — ELUKOGU	10.—	$1.—
Heino Jõe — LUGU KÄBIST, LUGU KÄNNUST	2.—	.50
Juhan Kangur — VAIM, VÕIM JA VABADUS	7.50	.50
Hanno Kompus — KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE	11.—	$1.—
Anna Ahmatova—Marie Under — REEKVIEM	3.50	.50
Herbert Michelson — KODUMAALT VÕÕRSILE	10.—	.50
Herbert Michelson — SKAUTLIKUL TEEL	3.—	.50
Herbert Michelson — NOORSOOTÖÖ RADADEL	3.—	.50
Herbert Michelson — EESTI RADADELT	9.—	.50
Paul Laan — MÕTTELEND — pilte ja peegeldusi	5.—	.50
A. Küng — A DREAM OF FREEDOM	18.—	.70
August Kubja — KADUNUD KODUD — mälestused	4.—	.50
August Kubja — MÄLESTUSI KODUSAARELT	2.—	.50
Aarand Roos — JUMALAGA, KARS JA ERZURUM	6.—	.50
Ants Vomm — VARJUD (luuletuskogu)	8.—	$1.—
Salme Ekbaum — AJATAR (luuletuskogu)	4.—	.50
Ants Vomm — MINU HING (luuletuskogu)	20.—	$1.—
Aarand Roos — JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS	6.—	.50
Johan Pitka — RAJUSÕLMED	8.80	.50
Urve Karuks — KODAKONDUR (luuletuskogu)	6.—	.50
Hannes Oja — KOPUTUSED ENESES (luuletuskogu)	1.50	.50
Hannes Oja — TUNNETE PURDEL (luuletuskogu)	2.75	.50
Andres Küng — MIS TOIMUS SOOMES?	14.—	.50
Einar Sanden — LOOJANGUL LAHKUMINE TALLINNAST	16.20	.50
V. Veedam — LURICH AMEERIKAS	8.—	.70
E. Uustalu — TAGURPIDI SÕUDES (Mälestusi 1914—1943)	18.—	$1.—
A. Roos — RÄNDAMAIE (luuletuskogu)	6.—	.70
Prof. Felix Oinas — KALEVIPOEG KÜTKES j.m. esseid	13.—	$1.—
E. Sanden „SÜDA JA KIVID"	19.50	.70
I. Külvet — NÄITEMÄNGURAAMAT (5 näidendit)	15.—	.70
H. Rajamaa — MARIE UNDER INIMESENA	4.—	.50
Arvi Tinits — VÄLGUMÄRGI KASVANDIKUD	47.—	
Saatekulu Kanadasse $1.50, mujale		$3.—
Gisela McBride — TALES FROM ESTONIA	5.75	.50
V. Kimberg-Kotkas luuletuskogu PILVE ALL JA PILVE PIIRIL	7.—	.70
E. Uustalu — FOR FREEDOM ONLY	14.—	1.—
REHVITUD PURJEDEGA II	8.—	1.—
NAER ON TERVISEKS — kõdijutte	8.—	.70
Ilmar JAKS — NEPTUN	18.—	1.—
Ivar Ivask — VERANDARAAMAT luuletuskogu	7.—	.70
S. Ekbaum — luuletuskogu ÕHUMÄRGI ALL	10.—	$1.75

RAAMATUID LASTELE:

KALEVIPOEG (õppe- ja tööraamat lastele)	3.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA I (õppe- ja tööraamat eelkoolilastele värvitrükis)	5.—	.50
ÕPETA MIND LUGEMA II (õppe- ja tööraamat eelkoolilastele värvitrükis)	5.—	.50
EESTI KEELE HARJUTUSTIK I	3.—	.50
PIKKE MIKKE — Tuttsaba ja vuttsaba	2.50	.50

Kummelite suvi

Aili Helm

Pühendatud kodumaa noortele

28.

Lühinägelik Endel, 35, oli tõmmu keskmist kasvu mees, hea matemaatik ja ülikooli lõpetanud. Ta riietus oli lohakas ja määrdunud, ta ei teinud vahet puhta ja musta särgi ega krae vahel. Koduseid töid see mees ei teinud — hakatuseks küll, kui nad alles siia olid kolinud, oli proua Berta väimeest sundinud puhast vett ja kivistütt sisse kandma ja solki välja. Nüüd tegi seda Toomas hea meelega ja sellest hoolimata, et ta selg ei olnud päris terve ja et ta haavand maos vahest ehk ainult mõni viis minutit valutamast vahet pidas.

Lühinägelik oli ka Ingrid — ja paksude prilliklaaside poolest oma mehe sarnane. Aga huuled olid tal lopsakad, juuksed helepruuni kressi karva ja riietumislohakuses võistles mehega. Täna istusid kõik lõunalauas peale Pireti. Berta tõstis suppi ja muretses Pireti pärast:

„Söömata hommikul läks ja nüüd ei tule ega tule! Ma tean, et tal raha ei ole — nälgib rohkem kui laagris. Aga paku talle laenu — ei taha, pole tarvis!

Juba nagises puutrepp kõvadest sammudest ja Piret saabus esikusse kellegi seni mittenähtud noormehega. Piret oli kogu hommikupoole paljudes asutustes tööd otsinud, asjatult. Siis oli ta istunud bussi, et sõita laagrisse vaatama „oma tüdrukuid". Ta oli väsinud sellest „vabaduse" tohuvabohust, meeste kindlasihilistest tutvusesobitustest, töötusest, rahapuudusest.

Sõbranna oli talle lahkesti magamiskoha pakkunud; ise oli ta aga nende vahepealsete aastatega Piretile võõraks, isegi vastumeelseks muutunud. Ta perekonnaelu rõhutatud lembus oli väär ja teeseldud. Ingrid ei käinud tööl, vaid hoidis oma last, see on — pidi hoidma, aga oli osanud suure osa oma toimetustest ema kaela ajada... Oma meest Endlit oli Ingrid tundnud juba kaua enne selle arreteerimist — ja üldse peeti neid „kindlaks paariks". Mis mehesse puutus, siis nii see vist oligi. Ingrid aga tundis suurt rõõmu iga uue vaba mehe „visiidist", jõi meelsasti ja kui oli linnas lapsetoidu järel käinud, siis alati ka härra Pöögi juurest läbi astunud, kus Toomas ikka kodus oli, sest temalgi ei olnud kaua tööd.

„Toomas on nii tore mees!" oli ta Piretile öelnud. „Olen temasse armunud! Kui ta vähegi märku annaks, läheksin ma tema juurde ja jätaksin need Endlid ja Leod siiapaika!"

„Ah nii!" oli Piret lausunud, aga Ingrid oli oma pihtimust jätkanud, olles kindel, et Piret sellest kellelegi ei kõnele. Selles ta ei eksinud.

Nüüd, kui Toomas Rudnikusse oli tulnud — tänu Ingridi soovitusele ja eestkostmisele — hiilgasid naise silmad iga päevaga aina enam.

Kord oli Toomas koju tulles küsinud: „Kes daamidest minuga täna kinno tuleb? Kas teil Piret ei oleks tahtmist?" Piret ei teadnud, kas Ingrid Toomale meeldib või mitte. Aga küllap meeldis, mõned ta komplimendid olid vahest õige ühemõttelised. Tähendab — kutsus algul mõlemaid, siis teda Piretit — Endli petmiseks ja rahustamiseks. Piret ütles: „Ei minul pole mingit kino tahtmist." Toomas läks siis Ingridiga. Endel rõõmustas, et tema naise eest hoolitsetakse ja kõik oli korras.

Aga nüüd oli Piret Toomast pisut lähemalt tundma õppinud. See oli tõesti sümpaatne mees, korrektne ja huvitav härra. Piret oli äkki taibanud, et Toomas meeldib talle. Ta isegi arvas, et on, võib olla armunud.

Ta võitles selle tunde vastu, teadmata, et see oli õli kallamine tulle. „Ei tohi armuda!" kinnitas ta enesele. „Kui palju on niigi eesti perekondi lõhutud — mehel on lapsed ja naine asumisel! Stop, tüdruk!"

Aga ta mõtles ka teisiti. „Olen nagu need mehed siin, kes oma kümneaastasest kannatusest kõnelevad. Esimene ettejuhtunu — ja juba armun... Aga kas ma olen vähe kaotanud? Palju. Kas talun sellegi kaotuse? Pole ju mingit perspektiivi. Mingi kerge flirt mind ei tõmba — pole selleks karakterit. Aga armuda ma ei tohi! Aga jälle — kuidas ei tohi, kui oled juba armunud?"

Vangid, laagrisõbrannad, lahutasid ta meelt. Väljaspool tsooni oli mingi kontor, kus nad kohtusid. Kui sinna tuli ka veel vabakäiguvang Jaan Sunne, siis tundis Piret, et rahuneb ja tegi otsuse: „Siin ei sünni armuda. See ei ole koht armumiseks — see Vorkuta. Maha armumine Vorkutas!"

Rõõmsalt astusid nad koos Jaaniga Rudniku poole teele. Jaan ütles Toomas Viirandit tundvat ja hea meelega taas nägevat. Ta soovitas minna otse läbi tundra ja üle jõe — jalutuskäik pakkuvat hea võimaluse ennast tuulutada ja peaasi — kas või natukenegi aega inimestest eemal olla.

„Oled õige ägedaks inimpõlguriks muutunud," konstateeris Piret. Aga jätkas: „Mina ei saa selles vabas elus jalgu maha. Mehed joovad ja jahivad naisi — aga oma meelest on nad suured dzhentlemanid ja härrad!"

„Seda maksab neile andeks anda," arvas Jaan. „Nad pole ju nii kaua härrad olnud. Aga küll nad tasapisi taltuvad..."

„Loodan minagi," ütles Piret. „Aga praegu ei ole ühel naisel nende suguvendadega küll mitte midagi kõneleda. Kõik, mis nende suust tuleb, on selge lollus ja eputamine oma teadmistega muistseist aegadest. Peatähtsus on igal niisugusel jutul selleks, et mina olen MEES ja see ongi küllalt. Mis inimlikke väärtusi veel kelleltki tahta, kui ta on juba see suurim inimlik väärtus — ta on MEES!"

„Piret, mind sa noomid inimpõlguriks, aga ise oled ju meestevihkaja!"

„Ei ole, ma räägin ainult kogemusest. Need mehed on ju suurem jagu alghariduse või pooleli jäänud keskkooliga — sõja tõttu muidugi — aga nad ei oska oma ürgtundmusi, ah mis tundmusi, — tunge sublimeerida. Neid tuleks harida ja õpetada päris organiseeritult — aga kus ja kes seda teeb? Neist tuleks mehi, aga praegu on nad täpselt nagu kevad-talvine põdrakari."

„Seda asja tuleks mõelda ja kaaluda igast kandist," arvas Jaan. „Aga kas meie suured vabadused ka nii kaugele ulatuvad, et seda teha lastakse? Laulame parem mured minema!" hüüdis Jaan ja juba lauliski:

„Juga linnukesed, väljas laulavad..."

Piret naeris, aga ühines:

„...kenad kasekesed kingul kohavad..."

☆

Hornide kitsast esikust Rudnikus hüüdis Pirel läbi lahtise toaukse: „Tere lõunast!" Ise hakkas ta oma märgi vilte jalast kiskuma jutustades:

„Käisin laagri juures tüdrukuid vaatamas, seal kohtasin Jaan Sunnet. Tulime otse üle jõe, pidime uppuma, igatahes jalad on märjad. Elektrijaam on jõejää üsna urbseks sulatanud!"

„Hull tüdruk!" karjatas proua Berta. Ingrid kutsus Jaani üles lahti riietuma. Tuppa astunud Jaan tutvustas ennast pererahvale kui vabakäiguvangi. Ta oli humoorikas landsmann, kelle nurgelises elegantsis oli nii palju eesti talupoega, et see võitis kõigi südamed. Ta tundis ennast hästi igas seltskonnas. „Jaa", ütles ta, „pidime Pireti-preiliga peris jõe põhja minema, aga kae kui hää, et teisiti läts!"

„Aga väga tore oli läbi tundra tulla!" ütles Piret. „See tekitas minus midagi vabadusetunde taolist — üle väga pika aja!" Naise põsed õhetasid ja silmad särasid.

„Mis tore see tundra saab olla?" ühmas Endel. „Üks vastik raba ja lund täis kah veel."

(Järgneb)

Kahest alistamatust

Mart Niklus, Jüri Kukk: Kaks kes ei alistunud. Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse väljaanne, Stokholm 1983. 208 lk.

Anonüümseks jäänud ja väljaandja organisatsiooni nime taha varjuvate autorite raamat kahest eesti vabadusvõitlejast on eesti meeste võitlusvaimu praeguse perioodi kangelaslugu. Eesti ajaloos on eriajajärgud andnud kangelasi, kes on jäänud kustumatuks rahva teadvusse. Pärast metsavendluse ajastut on Mart Niklus ja Jüri Kukk jätnud vabadusvõitluslikud teod, aga just meelsuse praeguse dissidentliku ajastu iseloomustuseks.

Praegu kannab Mart Niklus 15-aastast karistust „nõukogude-vastase agitatsiooni ja propaganda pärast" kodumaast kaugel asuvas vene sunnitöölaagris. Jüri Kukk mõisteti „nõukogude korda halvustavate valede väljamõeldiste levitamise eest" kaheks aastaks sunnitööle ja suri KGB poolt surnuks piinatuna 27. märtsil 1981 Vologda oblasti kinnipidamiskohtade keskhaiglas.

Raamatus käsitletakse nende kahe mehe saatust, kelle kõrval on aga paljusid teisi vabadusvõitlejaid olnud ja veel praegugi jätkavad eesti rahva õigusnõuet okupantide vastu ning jagavad nende kahe saatust süüdimõistetuina oma isamaa-armastuse pärast.

Kogumikul on mitu autorit, kel on olnud sidemed Mart Niklusega enam kui paarikümne aasta jooksul ja kes asuvad Läänes. Mitmesugused vägagi iseloomustavad fotod ja kirjutised on jõudnud mitmesugusel teel Läände enne nende kahe vangistamist. Selletõttu baseerubki teos väga rikkalikule nõukogude süsteemi analüüsivale materjalile, mis paljastab selle rezhiimi halastamatust nende vastu, kes võivad olla erimeelsed, need purustatakse füüsiliselt ja vaimselt.

Suurema osa teosest hõlmab Mart Nikluse elu, kelle „kuritegevus" N. Liidu vastu algas väljasmaailma saadetud fotodega, mille karm tegelikkus oli piinlik propagandaväljaandeis ülistatud N. Liidu kommunistlikule korrale. M. Niklus oli suurte eeldustega teadlane, andekas mitmel alal, kellele esimene vangistus jättis jäljed, misjärel tal tuli ühiskonnas elada teatud määral märgituna.

Vanglaelu Dubravlagi „parandusliku töö asutuses" annab masendava pildi N. Liidu ühiskonnast, mis kogu kommunismile on jätnud terrorisüsteemi iseloomustuse. Seda maailma kirjeldatakse detailselt, ränk on olnud teekond läbi paranduslikule tööle määratud aja, mida kirjeldatakse olukorraga mida on kogetud, kaaslaste ja nõukogude terrorisüsteemi paljude nägude vaatlemisega.

Esimese vangistuse lõpp ja vabadus tingimusi, kus talle esitati tõkkeid töökohtade saamisel. Ühe osa teosest moodustavad kirjad ja postkaardid, mis ta 1974—76 Rootsi saatnud ja milles nähtub ta tahe end uuesti teaduslikule tööle rakendada, ning mis ornitoloogina mõnel määral õnnestus, kuni 1976 lõppes kümme aastat kestnud suhteliselt rahulik periood Mardi elus. Algasid jälle vahejuhtumid KGB-ga, Helsingi 1975. a. sõlmitud kokkulepete jälgivast koostöörühmast osavõtmise pärast, osavõtt Balti apellist, 45 Eesti, Läti ja Leedu kodaniku märgukirjale allakirjutamise pärast, nõue Ribbentrop-Molotovi kokkuleppe tühistamiseks, kuni 29. apr. 1980 ta vangistati kui ta läks ambulatoorset ravi saama.

Jüri Kuke kannatusteekond oli tähelennuliselt lühike kommunistliku partei liikme eelisolukorrast KGB poolt surnuks piinamiseni.

Kuigi need kaks meest polnud koostöös olnud, kujunes nende viimane saatuse osa väga lähedaseks ja samasuguseks. Nõukogude võim viis need mehed kokku ja süüdistas neid ühiselt 5.—8. jaan. 1981. a. peetud kohtuprotsessil. Õnnagi detailselt on avaldatud kohtuprotsessi protokolle ja ärakiri kohtuotsusest, mida raamatu toimetuse poolt kommenteeritakse, kuni hävitava lõppotsusega, et otsus on lõplik ega kuulu edasikaebamisele. Paragrahv 68 põhjal kümme aastat pluss viis aastat erirezhiimiga vangilaagris.

Jüri Kukk nii ranget karistust ei saanud ,kuid peatselt saabus teade, ta abikaasale tema surmast 27. märtsil 1981 ja 30. märtsil peetavast matusest. Temale oli lühem kohtuotsus saanud surmanuhtluseks. J. Kuke surm põhjustas grupi Eesti NSV kodanike, aga ka välisriikides rea proteste ja pani aluse mitmele vangistatute vabastamisaktsioonile Läänes. J. Kuke surm võttis tema aitamise võimaluse, Nikluse asju aga aetakse praegugi, aga kõik on põrganud N. Liidu bürokraatia vastu. Ka Nikluse ema on jätkanud võitlust poja eest, saates kirjad Käbinile, Brezhnevile ja president Reaganile. Aga keegi pole teda kuulnud. Terrorile baseeruv impeeerium lämmatab kõik inimõiguste eest võitlejad.

Üldistavalt öeldes võiks seda raamatut pidada praeguse eesti rahva kannatuste looks. Iga vähemgi individualistlik eneseväljendus hirmutab suurriigi valitsust ja annab hirmutajale diagnoosiks vaimuhaiguse templi, mida püütakse välja ravida.

Otse imetlusväärne on teoses olevate fotode, dokumentide ja mitmesuguste materjalide rikkus, mis näitab raamatu koostajate põhjalikkust teadusliku tööna. Raamat annab igale väliseestlasele kaasahaarava ja rahvuslikult äratava loo tänapäeva Eestist; kodumaale see ei pääse väljaarvatud partei- ja julgestusorganite lugemislaudadele, kus see äratab uut viha väliseestlaste oma valvepostil olemise pärast. See viha oleks veelgi suurem, kui see teos pääseks võõrkeelsena kogu maailma teadvusse.

HO

Lisa Lambur rahvatantsu tantsimas koolide omaloomingu õhtul.

Foto: Vaba Eestlane

Ontario Provintsi Politsei 75-aastane

Ontario provintsi 200-, Toronto linna 150-aastaste juubelite kõrval on tänavu juubel ka Ontario provintsi politseil„ kes tähistab 75-aastast sünnipäeva. Provintsi politsei asutati 1909, mil koosseisu kuulus 45 meest ja on kasvanud tänaseks 5200-meheliseks politsei ja tsiviilisikuist koosnevaks asutuks.

Ontario provintsi politsei ehk lühendatult OPP katab peagu miljoni ruutkilomeetrilise maa-ala Ontarios, väljaarvatud keskused sellel alal, kus on oma politseiüksused, nagu Toronto jm.

OPP on olnud tähtis element selle provintsi arengus 20. sajandil. Praegu on neid ligemale 200 ühiskonnas ja paljud juubelisündmused on kavandatud kohalikes politseikeskusis.

Esimene juubeliaasta märk on 75-aasta värviküllane dekaal, mis asetatud politseile kuuluvaile sõidukeile ja OPP ehituste ustele.

Tähtis osa juubelisündmusel on OPP oma trummide orkester ja Kuldsete Kiivrite mootorratturite meeskond, kes külastavad kõiki näitusi ja paraade igal pool provintsis.

75. aasta jooksul on olnud suuri muudatusi Ontarios. Kui esimestel aastatel politsei kasutas igasuguseid liiklusvahendeid, siis tänapäeval on üksused väga moodsalt varustatud. Alul lubati üürihobuseid $4.00 päevas, 1917. a. ostis OPP jalgratta $30 eest, et vältida hobuse üürimise kulu. Sõidukeid OPP-le saadi viinaga äritegijailt, kellelt vahele jäädes sõidukid konfiskeeriti.

OPP ostis esimesed autod 1922, mil osteti 17 sõidukit suuremaisse keskusisse. Alles 1940 tulid teedele esimesed must-valged OPP märgiga varustatud autod.

Praegu tellitakse sõidukeid 2—3 korda aastas ja kui odomeeter jõuab 140.000-le kilomeetrile (87.-000 miili) müüakse sõiduk.

Umbes 700 autot asendatakse igal aastal. Oma tagasihoidlikust algusest 1922 on OPP kasvanud üheks parimaks politseiüksuseks.

N. Liit müüb Indiale relvi

NEW DELHI — N. Liit müüb Indiale võitluslennukeid, laevu, rakette, varustusmaterjale ja elektroonilisi luuresüsteeme, öeldi India valitsuse poolt. Üksikasju müügi kokkuleppest pole avalikuks tehtud. 1981. a. N. Liit nõustus Indiale müüma relvi 2,5 miljardi dollari väärtuses.

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

üks toll ühel veerul:
kuulutuste küljel $4.75
tekstis ..... $5.—
esiküljel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

„Veinivabrik" kõhus

Ameeriklane Charlie Swaart'il on „käärimisaparaat" kõhus, kirjutab Ameerika Tervishoiu ajakiri. Swaart, kes kunagi pole joonud, oli sageli purjus. Tema pahandused algasid, kui ta oli Jaapanis USA sõjaväeteenistuses. Ta jäi mahalangemiseni purju, kaotas teadvuse ja oli ise selle üle hämmastunud, kuna ta polnud tilkagi alkoholi tarvitanud.

Aastad möödusid. Lõpuks Swaart kuulis ühest jaapanlasest, kel olid samasugused sümptoomid. Arstid olid avastanud tema kõhus suure koloonia pärmisarnast seenetaolist kasvajat, Candida albicansi. Kasvaja elab süsivesikuist ja produtseerib selles protsessis alkoholi. Jaapani uurijad usuvad, et mingi teisunud vorm candidast võib olla selle põhjustajaks, mis saadud tuumaplahvatusest Hiroshimas või Nagasakis.

Swaartil, kes reisis Phoenixist Tokiosse, kus tema olukorda uuriti, leiti et temal on 67 korda rohkem candidat süsteemis, kui peaks olema normaalselt.

1971. a. saadik on mitmekultuurilisus ülikiiresti edasi läinud.

KÜSIGE EDDY TOUSSAINTI.

Eddy Toussainti tantsutrupp on esinenud publikule ja saanud torniliste auavalduste osaliseks üle terve Kanada.

Mis on selles nii ebatavalist?

Eddy Toussaint, direktor, on etnilise grupi uhke liige, kes aktiivselt lisab oma panuse Kanada kultuuri arengule.

MULTICULTURALISM

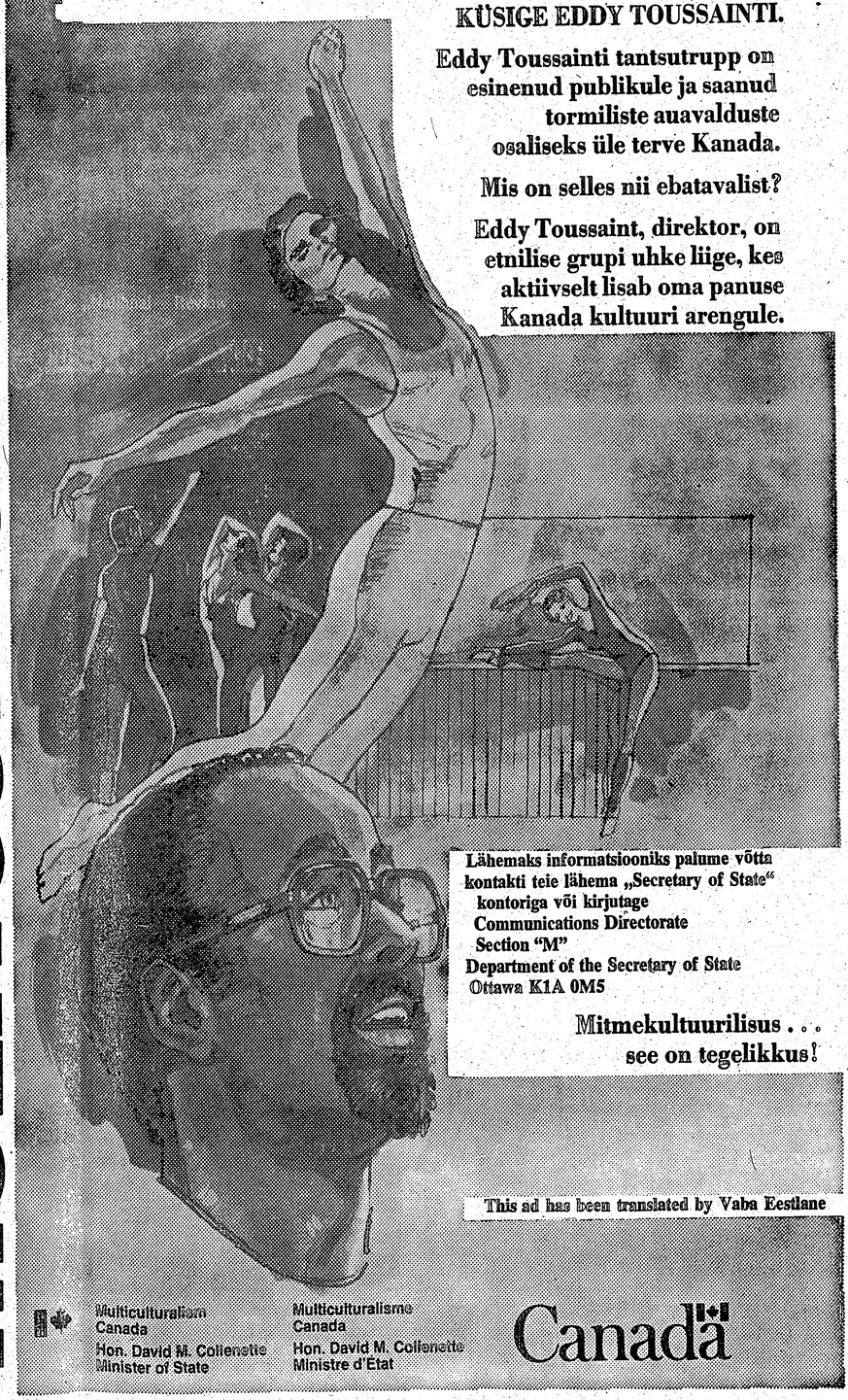

Lähemaks informatsiooniks palume võtta kontakti teie lähema „Secretary of State" kontoriga või kirjutage
Communications Directorate
Section "M"
Department of the Secretary of State
Ottawa K1A 0M5

Mitmekultuurilisus . . .
see on tegelikkus!

This ad has been translated by Vaba Eestlane

Multiculturalism Canada
Hon. David M. Collenette
Minister of State

Multiculturalisme Canada
Hon. David M. Collenette
Ministre d'Etat

Canada

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 27. märtsil 1984 — Tuesday, March 27, 1984

Sündmuste kalender

Neljapäeval, 29. märtsil kell 7.30 õhtul Eesti Majas Hilja Jukkumi loeng „Maitseained".

Reedel, 30. märtsil kell 7 õ. Eesti Maja keskmises saalis Põhjala Tütarde vanemgaidide korraldusel „Cafe crepes".

Laupäeval, 31. märtsil kell 5 õhtul Peetri kiriku seltskondlikes ruumes koguduse nõukogu tuluõhtu.

Laupäeval, 31. märtsil kell 2 p.— 9 õ. ja pühapäeval, 1. aprillil kell 10 homm.—8 õ. Eesti Maja näituste saalis K. K. „Pallase" 65. a. juubelinäitus.

Pühapäeval, 1. aprillil kell 5 õ. korraldab Eesti Selts Eesti Maja suures saalis „III Kevadpopurrii"

Pühapäeval, 8. aprillil kell 12 p. korraldab Eesti Invaliidetoetav Naisring Torontos Eesti Maja keskmises saalis loterii.

Pühapäeval, 8. aprillil kell 2.30 p.l. Eesti Maja suures saalis TES Lasteaia moenäitus kohvilauaga.

Teisipäeval, 10. aprillil kell 7.30 õhtul Tartu Instituudis mag. Robert Kreemi loeng „Plaanitsemine eestluse viljelemiseks".

Laupäeval, 14. aprillil kell 7 õ. Eesti Majas TE Segakoori „Lõbus laupäeva-õhtu".

Laupäeval, 12. mail Casa Lomas TERR Kungla mai-ball.

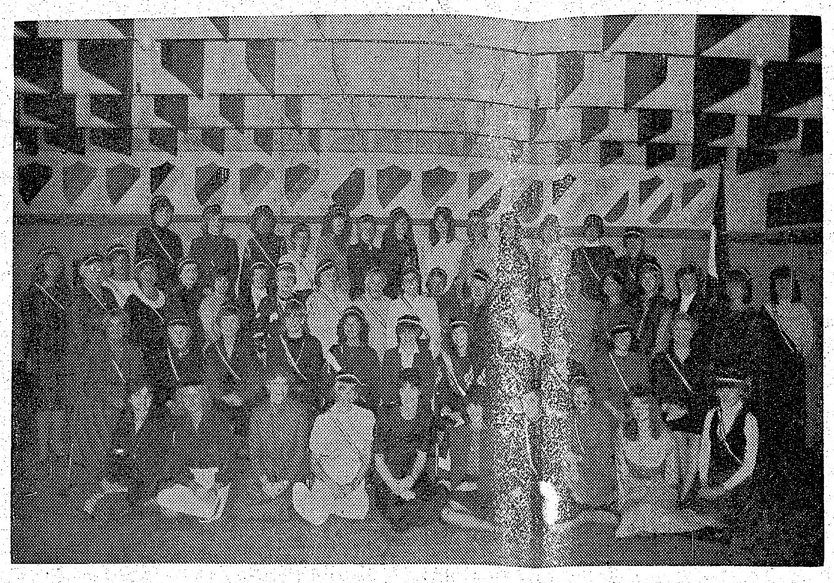

Korporatsioon Indla juubelisündmusest osavõtjad. Pildil esireas vasa. it Ava Kiilaspea, Aimi Ilves, Anita Luksep, Liisa Kaunismaa, Vivian Holmberg, Pia Kiilaspea, Irja Mägi, Erika Bockfeldt. Linda Karuks, Elva Palo; teises reas Reet Oolup, Leida Maldre, Heljo Randlepp, Linda Niitenberg, Lia Holmberg, Vaike Rannu, Silvia Birk-Terts, Katrin Soots, Elizabeth Kowal, Sirje Uriko, Ülle Toomver; Kolmandas reas Laine Schmuul, Ilona Kadai, Tiiu Kubjas, Hilja Kuutma, Anne Kulpa, Katrin Cooper, Silvi Laid, Hella Vallner, Medea Gnadenteich, Ly Jõgeva, Aino Pähn, Hilde Lall, Aino Haabniit, Hilda Kuutma, Salme Parish, Anne Kubjas, Ivi Kiilaspea, Urve Tamberg, Malle Jürima, Emma Karuks, Merike Sillamaa; neljandas reas Maret Pajo, Ene Swallow, Astrid Suurna, Maret Kapp, Anne Disipio, Ester Kapp, Ann Aug, Linda Meier, Mai-Liis Toome, Nora Kapsi, Tiiu Paara, Linda Perem ja Helle Kraav. Foto: Ilme Lillevars

Müüa soodsalt
RAUATREIPINK
Hel. tel. 691-6030

EESTLASED ROOTSIS

Juhan Aaviku koori peakoosolek toimus jaanuari lõpul, millele järgnes Aaviku 100. sünnipäeva tähistamine kohvilauas. Kaljo Käärik kõneles Aavikust kui inimesest ja suurest vaimutegelasest.

☆

Eesti Komitee Naissektsiooni kultuuriõhtu peeti jaanuari lõpul Eesti Majas. Ettekande teemal, „Minu tähelepanekuid viimaste aastate Eesti kultuuri ja poliitilis-majanduslikust elust" pidas Ilmar Olesk.

Korp! Indla 60-aastane

On möödunud 60 aastat sellest ajast kui 10 noort, peamiselt arsiteaduskonna naisüliõpilast, otsustasid asutada korporatsiooni, mille nimeks võeti Indla — paik, kus innuga viibitakse, seades lipukirjaks „Sõnasse kindlust, teosse ausust, kodule armastust" põhimõtetel, et meie korp! Indla liikmed tahame oma isamaad, rahvast ja emakeelt armastada ja eestlust alalhoida ja edendada. Värvide kombinatsiooniks võeti kirsipruun-valge-roheline, mis olid mõeldud sõpruse-kainuse-nooruse sümboliks.

Nii tekkis korp! Indla 7. märtsil 1924. a. Tartus, noores Eesti iseseisvas Vabariigis. Oli aeg, mil naisüliõpilaste arv kasvas kiiresti Eesti Ülikoolis, ühes sellega tarvidus uute akadeemiliste naisorganisatsioonide järele ülesannetega ideaalsema naistüübi kujundamiseks eestilise kodu sisustajana. Püüti õhutada hoolsat tööd õpinguis ja ka tööpõllul seltskondliku lihvi arendamisega ja vanemuse printsiibi tunnustamisega.

Neile tõekspidamistele rajatud organisatsioon leidis Tartu naisüliõpilasperes poolehoiu, kuigi esimesed aastad polnud kerged, sest puudusid kogemused ning vilistlaskogu oma traditsioonide ja majandusliku toetusega. Kui jõudis ajajärk, mil suur osa asutajaist liikmeist lõpetasid ülikooli ja siirdusid mujale, noorem liikmeskond aga ei suutnud kõiki üleskerkinud põhimõttelisi lahkhelisid lahendada, saabus kriis, jaotades liikmeskonna kaheks: ühel pool vanem põlv, kes pidas kinni oma põhimõtetest, ja teisel pool noorem põlv, kes heitis ette liigset konservatiivsust. See kriis tõi noorele organisatsioonile ainult head, sest peale seda algas liikmeskonna järsk arvuline tõus. Kümnendaks aastapäevaks kuulus korp! Indlasse juba 146 liiget ja viieteistkümnendaks aastapäevaks oli liikmeid 257, neist vilistlasi 64.

Akadeemilise töö kõrval võttis Indla liikmeskond agaralt osa Üliõpilaskonna tegevusest, andes Üliõpilas-Edustuse juhatuse liikmeid ning „Üliõpilaslehe" toimetaja. Kogu Indla liikmeskond kuulus Naiskodukaitsesse ning 1930. a. süvendati hõimu sidemeid, sõlmiti sõprusleping Helsingi ülikooli Üliõpilaskonna „Savo" osakonnaga. Peagi arenes sõbralik koostöö ja külastamisvahekord teiste akadeemiliste organisatsioonidega.

Aja jooksul moodustati sportlikumatest liikmetest oma võrkpalli naiskond, kes tuli mitmel korral esikohale. Tegev oli ka konvendi laulukoor.

1936. a. moodustati korp! Indla Tallinna Koondis kooskäimisteks jõulu- ja mitmesuguste diskussiooniõhtuteks Kunstihoone ruumes Vabadusväljakul.

Kodumaa traagilise saatuse tagajärjel, mil toores kommunistlik võim vallutas meie kodumaa, pääses vabasse maailma korp! Indla liikmeskonnast ca 100 inimest. Nende hulgas algatusvõimelisemad liikmed, kes leidsid uue kodu Rootsis, alustasid Indla Koondise organiseerimist juba 1949. a., mil Indla sõpruslepinglase „Savo" osakonna laulukoor andis kontserdi Stokholmis. Sel puhul korraldas Indla vastuvõtu koorile, mis õnnestus hästi ja oli nagu esimeseks Koondise suuremaks ürituseks. Hakati koos käima konvendi aastapäevadel, võeti osa eesti ühiskonna üritustest, toetati mitmesuguseid rahvuslikke fonde jne. Kahjuks otsustati Koondise tegevus edasi viia vaid Rootsi saabunud Indla liikmetega, pidades ühendust teistes maades asuvate Koondistega, jäädes eemale uute liikmete vastuvõtmisest. Käesoleval ajal kuulub Koondise liikmeskonda 20 liiget, kuna väga mitmed on aja jooksul siirdunud ülemere maadele.

Aja möödudes tekkis korp! Indla Koondisi ka mujal vabas maailmas. Saksamaal asuvad liikmed hakkasid kirjavahetust pidama teistel maadel asuvate liikmetega, vahetades liikmete nimekirju jne., kuid nende liikmeskond vähenes kaunis kiirelt liikmete mujale asumise tõttu ning praegu on seal vaid 13 liiget.

Suuremad Koondised tekkisid aga Kanadas 1952. a., olles praegu 94-liikmeline pere ning USA-s New Yorgis alustati tegevusega 1953. a., kusjuures seal on praegu 111 liiget koos Los Angelese liikmeskonnaga, kus on 10 liiget, nende hulgas ka ainuke vabas maailmas viibiv asutajaliige vil! Alice Naelapea.

Austraalias — Adelaides alustati Koondise tegevusega 1955. a. ja sinna kuulub praegu 14 liiget, peamiselt Tartu-aegsed vilistlased ja 3 uut liiget.

Üksikuid liikmeid on Soomes, Inglismaal, Portugalis, Bermudas ja L.-Aafrikas.

Suuremate Koondiste — nagu USA ja Kanada — tegevust juhib valitud eestseisus, kelle ülesandeks on sisustada igakuulisi kooskäimisi. Tegevuskavasse kuuluvad konvendi aastapäevade tähistamised, koosolekud, referaat-õhtud, rahvuskultuurilised ja kirjanduslikud ettekanded jne.

Ka on korp! Indla liikmed rakendunud mitmesugustesse eesti ühiskonna tegevuse sektoritesse.

Praeguses olukorras, mil elu on muutunud mitte üksi pagulaste suhtes, vaid kõikides maades on läbitehtud valdavaid muudatusi, on tähtis, et sellel taustal konvendi vanem generatsioon peab kohustuslikuks jätkata ülesseatud põhimõtete säilitamist noorte liikmete kasvatamsel, olles neile toeks sõpruses ja ühiste eesmärkide saavutamisel, mis oleks kasuks nii kasvavale noorusele kui ka eesti ühiskonnale. Tuleb ka kinni pidada autoritatiivsest kasvatuse printsiibist, vaatamata kohaliku maa negatiivsetele mõjudele. Sel viisil vast saavutame oma konvendi eesmärkide täitumist võõrsil ja suuname eesti noorust tegudele, mis kasuks eesti rahvale ja eeskujuks teistele rahvustele.

Hilda Kuutma

Lumetorm Eestis

Tugev lumetorm sulges teed Eesti põhjaosas veebruari keskel ja veel märtsi algusekski polnud liiklusolud paranenud, teatas N. Liidu armee ajaleht „Krasnaja Zvezda" Moskvas. Tähtsamail liiklusteedel kasutati puhastamisel sõdureid. Ühel teel oli kinni olnud 145 autot.

Lume tulek tundub kuidagi käinud üle inimjõu, kui hanged tõusid kohati kolme meetri kõrguseni. Tööd on kestnud edasi.

Lumetormist rääkis ka Eesti venekeelne leht „Sovetskaja Estonija", kus öeldi et lumi oli põhjustanud kahjustusi Leningrádi majandusalal. Eestikeelseis lehtedes lumetormist pole räägitud, eks nad näinud seda oma silmaga.

N. Liidu talv on olnud erakordne. Moskva televisioonis näidati jäätunud põldusid 16. veebr., temperatuur on olnud väga kõikuv.

KUST TE VÕITE SAADA ABI RASKETEL AEGADEL?

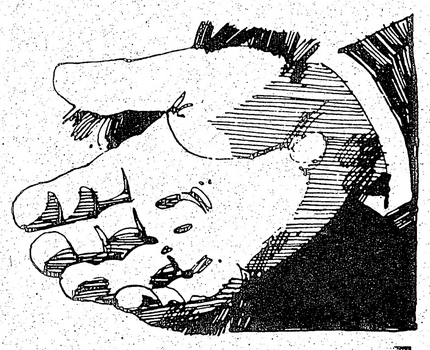

Kas teadsite, et 1941. a. alates on Kanadas olnud töötaoleku kindlustuse (Unemployment Insurance) programm tööliste kaitseks rasketel aegadel.

1971. a. laiendati töötaoleku kindlustust nende naiste osas, kel raseduse või lapsesünnituse tõttu pole enam sissetulekut töökohalt, inimestele, kes on haiged ja isegi sellistele, kes õpivad ja treenivad kursustel, et nad võiksid veidi mugavamalt elada sel aja, kui neil pole tavalist sissetulekut.

1983. a. umbes 3.445.000 kanadalast sai töötaoleku kindlustust. Need summad ulatusid umbes $10.2 biljonile.

Rasked ajad pole meeldivad ajad. Aga pidage meeles: Kanada valitsus on alati valmis teid aitama.

Lähemaks informatsiooniks selle ja teiste Kanada valitsuse programmide osas, millest on teile kasu, täitke ja saatke sisse allolev kupong.

CANADA WHERE ELSE?

Return this coupon to: Publications Canada, P.O. Box 1986, Station B, Ottawa, Ontario K1P 6G6

Please send me the booklet Canada. Where Else? in:

☐ ENGLISH ☐ GREEK
☐ FRENCH ☐ ITALIAN
☐ CHINESE ☐ PORTUGUESE
☐ GERMAN ☐ UKRAINIAN

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____ PROVINCE: _____
POSTAL CODE: _____
5507-UI-1

Canada

TRANSLATED BY: "Vaba Eestlane"

Employment & Immigration

CANADA where else?

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Canada

wintario

22. märtsil toimunud Wintario loterii loosimisel langesid 100.000-dollarilised peavõidud pileteile nr. 436418, $10.000 võitsid nr-d 691219 ja 878798, $1000 — 62330, $100 — 6443, $10 — 369, $50 segijärjekorras numbrid 735368 ja tasuta piletiraamatu numbrid 59. Nädala müstilise preemiavõidu $10.000 või auto võitsid piletid nr. 627868.

Kommunistid näitasid jõudu Roomas

ROOMA — Üle poole miljoni töölise, kes Itaalia kommunistliku partei organiseerimisel olid kogu maalt kohale toodud, marssisid voogavate punaste lippude all läbi Rooma tänavate protestiks valitsuse majandusliku kokkuhoiu kavade vastu.